

Motiivi

LUE MYÖS

8 • 2020 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

TUNTEET TYÖSSÄ
Kiukuttele kivasti

ROKOTTA A VAI EI?
Piikki lihassa

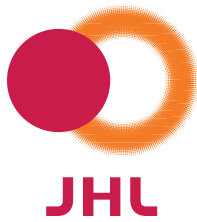
Värikästä
vammainen työtä

Koukussa
kirjoihin

Ett drömjobb
men inte för alla

INA MIKKOLA

**TYÖN
SANKARI**

*Rauhallista joulua ja
iloista uutta vuotta 2021!*

*Fridfull jul och
ett lyckosamt nytt år 2021!*

JHL-talon palvelut ajalla 21.12.2020–6.1.2021
Aulapalvelut on toistaiseksi suljettu.

Vaihde, kurssineuvonta, aluetoimistojen työsuhdeneuvonta,
edunvalvonnan tukipäivystys, jäsen- ja maksupalvelu sekä
järjestelmäpalvelu ovat suljettuina
21.12.2020–6.1.2021.

JHL-opistolla ei ole koulutusta ajalla 14.12.2020–10.1.2021.

JHL-husets service 21.12.2020–6.1.2021
Receptionen är stängd tills vidare.

Växeln, kursrådgivningen, regionkontorens anställnings-
rådgivning, intressebevakningens stödjour, medlems servicen
samt betalnings- och systemtjänsterna håller stängt
21.12.2020–6.1.2021.

JHL-institutet erbjuder ingen utbildning 14.12.2020–10.1.2021.

08

Sähköasentaja Leo Holmlundin pitää olla tarkkana niin maalla kuin ilmassa.

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

JHL-opiston uudet tuulet

Etäopetus jatkuu, ja se on nyt hillittömän helppoa.

JHL:n Helsingin yhteisjärjestö

Toimintaympäristön muutos vaatii sähköä edunvalvontaa.

Koulusihteerit Monetralle

Säilyykö työ ja palkka entisellään?
Entä muut edut?

– Olenkin vähän kuin meidän firman ikioma homekoira.

PÅ SVENSKA

26

Självständigt arbete passar Katja Öztürk.

45

Kim Lesch julpyntar i flera dagar.

48

Framtidsdebatt i representantskapet.

SISÄLTÖ

6

Mäntsälä palauttaa ruoka- ja siivouspalvelut omiin käsiin.

14

Riikka Hartikainen ravistelee vammaisiin liittyviä asenteita.

18

Edustajisto äänesti JHL:n taloudesta ja jäsenhankinnasta.

28

Toimittaja Ina Mikkola yllyttää meitä häpeämään vähemmän.

34

Voiko lakon laillisuuden tai laittomuuden tietää etukäteen?

36

Poliisivartijan työssä pelisilmä auttaa uhkaavissa tilanteissa.

38

Rokote jakaa mielipiteitä mutta suojaa myös sen vastustajia.

44

Lakimies selventää kimuranttia palkkasaatavan vanhenemista.

45

Kim Lesch motar höstmörkret med ljus och pynt.

ENSI NUMEROSSA

Hiilineutraali laitoskeittiö

Trio Niskalaukaus -rumpali

Monikasvoinen
Christoffer Strandberg

Kokemuksen rintaäänellä

Kolumnisti Shadia Rask

3 X TUNTEET PELISSÄ:

LUKUTOUKAN KIRJAVINKKI

Henriika Tulivirta kannustaa aikuisia lasten- ja nuortenkirjojen pariin ja lukee joka vuosi Töpöhännän. **Sivu 20**

TÄRKEÄT TUNNETAIDOT

Tunteet kuuluvat elämään, eikä niitä tarvitse pelätä, mutta saako töissä kiukuttella? **Sivu 22**

MONINAINEN MIES

Tosimiehen muotti on kapea ja ahdas. Joonas Pesonen kirjoittaa mieheksi kasvamisesta. **Sivu 50**

200
tuhatta
jäsentä

Poikkeusajan jouluoiveita

SUOMI ON OLLUT MAALISKUUSTA lähtien koronan vankina. Vuosi 2020 on ollut muutoinkin monin tavoin vaikea, mutta siitä huolimatta JHL on neuvotellut uusia työehtosopimuksia. Kovalla väännöllä saimme kunta-alalle ja muillekin sopimusaloille neuvottelutuloksen. Kunta-alalle olimme lisäksi saamassa valtakunnansovittelijan sovintoesityksessä koronalisän sairaaloihin kaikille henkilöstöryhmillä, mutta Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö Sote ry:lle tämä ei sopinut.

JHL oli vaatinut jo aiemmin laajaa koronalisää kaikille nille, jotka työskentelevät koronan parissa. Tämä tarkoittaa monia ammattikuntia kouluissa, päiväkodeissa, turvallisuudessa ja ylipäänsä niitä, jotka pääministeri Marinin hallitus listasi valmiuslain käyttöönnoton yhteydessä erillisessä liitteessä.

Maan hallitukselle ja kuntapäätäjille haluan antaa näin joulun alla toivomuslistan. Toivon, että hallitus antaa kunnille lisää rahaa, jotta palvelut pysyvät laadukkaina ja turvallisina kunnissa niin varhaiskasvatuksessa, vanhuspalveluissa kuin kouluissa. Kunta-palveluita tarvitaan juuri nyt korona-aikana enemmän kuin koskaan. Toivon, että kuntapäätäjät nostavat kunnan tuloveroa pitääkseen huolta palvelujen rahoituksesta ja työpaikkojen pysyvyydestä. Toivon sydämestäni, että kunnat eivät yksityistä, lomauta tai irtisano. Jos koronatilanne vielä pahenee, toivon, että hallitus uusii valmiuslain ja antaa oikean kuvan siitä, mitkä ammatit ovat yhteiskunnallisissa kriiseissä kriittisiä. Listahan on jo valmiina, eli tuumasta toimeen.

Joulu voi tänä vuonna olla kovin erilainen kuin aiemmin. Jos alueelliset toimenpiteet koronan tukahduttamiseksi eivät pure, suloisia perhejouluja isovanhempien kanssa ei ehkä voi viettää. Koronasta huolimatta JHL valvoo ja neuvottelee edelleen vuoden jokaisena päivänä jäsentensä puolesta muun muassa paremmista palkoista, työajoista ja työhyvinvoinnista. Uuden vuoden lupauksena olemme puolestanne läsnä työpaikoilla ja yhteiskunnassa, jottei yksikään kokisi vääryyttä.

Toivotan sinulle hyvää joulua ja parempaa uutta vuotta 2021!

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

PÄ
SVENSKA
motiivilehti.fi

JHL:N AMMATTIALAT

- Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset
- Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset
- Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset
- Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset
- Turvallisuuden ammattilaiset

Seuraava
lehti
ilmestyy
27.1.

Motiivi

ulkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimituspäällikkö Maarit Uusikumpu / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Toimittajat Saija Heinonen, Ulla Puustinen ja Marina Wiik / Taitto ja trafikki Kati Ahonen puh. 010 7703 368 / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakauslehtien Liiton jäsen / JHL:n yhdistystysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Medimyynti Saarsalo Oy, santeri.selin@saarsalo.fi, 044 238 0511 tai mikko.salmensuo@saarsalo.fi, 044 777 5112 / LT2017, 196 025 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino PunaMusta, Forssa 2020 / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaiselle paperille.

Omiin käsiin Mäntsälässä

Mäntsälän kunta palauttaa ruoka- ja siivouspalvelut kokonaisuudessaan omaksi työksi ensi heinäkuusta lähtien. Nykyisin palvelut tuotetaan monituottajamallilla, jossa kunta tuottaa niistä itse noin puolet ja ostaa loput yksityisiltä yrityksiltä.

Viime vuonna Mäntsälä tilasi FCG Konsultointi Oy:ltä selvityksen kunnan ruoka- ja siivouspalvelujen järjestämisen ja tuottamistavoista. Selvitys osoitti, että ruoka- ja siivouspalvelujen keskittäminen kunnan omaksi työksi on kustannustehokkain ja joustavin tapa toteuttaa palvelut.

Tuotannon ottaminen kunnan omiin käsiin vaatii aluksi noin 400 000 euron investoinnit, mutta kustannukset voidaan kattaa uudistuksen tuomilla säästöillä.

- Syntyvä säästö on merkittävä, noin puolen miljoonan euron luokkaa seuraavan neljän viiden vuoden aikana, kertoo kunnanjohtaja **Esko Kairesalo**.

Säästö syntyy siitä, että jatkossa henkilöstöä voidaan käyttää aiempaa joustavammin, kun toimenkuvat laajenevat ja työntekijälle voi kuulua sekä ruokahuollon että puhtaanapidon tehtäviä. Myös hallinto ja johto kevenevät, ja vastuuta siirretään alemmalle tasolle, eli suoraan kohteisiin.

Tuotannon ottaminen omiin käsiin tarkoittaa sitä, että Mäntsälä palkkaa 24 ruoka- ja siivoushuollon osaajaa ensi heinäkuuhun mennessä.

Kotitaloudet maksoivat viime vuonna tuloveroa yhteensä 30 miljardia euroa.

Lähde: Verohallinto

Osavoitto Jyväskylässä

Jyväskylä on luopunut ensi vuodeksi aiotuista koko kaupungin henkilöstöä koskevista jättilomautuksista.

JHL:n pääluottamusmiehen **Kati Kytömaan** mielestä jäsenten Järkeä Jyväskylä -kampanjoinnilla oli vaikutusta lomautusten torppaamiseen. Lomautuksista luopumista vauhditettiin työnseisauksilla loka- ja marraskuussa.

Kyseessä on kuitenkin vain osavoitto, sillä varhaiskasvatuksen henkilöstön ja koulunkäynninohjaajien lomautukset loma-aikoina jäivät valmisteluun. Tämä tarkoittaa enimmillään 1600 henkilön lomauttamista.

Lisäksi 18:aa kaupungin työntekijää uhkaa irtisanominen taloudellista ja tuotannollisista syistä.

Lue lisää motiivilehti.fi

KAKS kysyi, kansa vastasi

Lähes puolet suomalaisista kokee, että heillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa työtä koskevaan päätöksentekoon työpaikallaan, mutta viidennes pitää vaikutusmahdollisuuksia huonoina. Tulos perustuu Kunnallisalan kehittämissäätiön KAKSin kansalaistutkimukseen.

Kolmanneksen mielestä vaikutusmahdollisuus omaan elinympäristöön, kuten oman asuinalueen asioihin, on heikko. Neljännes kansalaisista on tyytyväisiä.

Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa oman kunnan asioihin turhauttaa liki puolta kansalaisista. Tyytyväisiä on vain kymmenen prosenttia.

83 %

Neljä viidesosaa voi vaikuttaa kotona tehtäviin päätöksiin riittävästi.

1/10

Joka kymmenes kokee voivansa vaikuttaa kotikuntansa päätöksentekoon.

1039

KAKSin kyselyyn vastasi runsas tuhat suomalaista syyskuussa 2020.

Hätä maalla ja ilmassa

Juna- ja lentoliikenne on vähentynyt, ja ala on kärsinyt mittavia tappioita koronakriisin aikana.

Lentoasematoiminnoista vastaavassa Finaviassa ja sen tytäryhtiössä Airprossa käydään parhailaan yt-neuvotteluja, joilla tähdätään henkilöstön vähentämiseen. Finavian vähennystarve on enintään 130 ja Airpron enintään 350 henkilöä.

Finavian ja Airpron palveluksessa on yli tuhat JHL:n jäsentä.

Myös VR-yhtymässä ja sen tytäryhtiöissä käynnistyivät ensi vuoden lomautuksia koskevat yt-neuvottelut. Neuvottelujen piirissä on noin 3000 VR-yhtymän ja 1500 ravintolapalveluita tarjoavan Avecran ja kunnossapitoyhtiö Fleetcaren työntekijää.

Eri henkilöstöryhmien lomautukset jatkuvat joko toistaiseksi tai 90 päivää vuonna 2021. Myös tänä vuonna VR on lomauttanut henkilöstöään.

Karua kertomaa työstä

Naisten mahdollisuus vaikuttaa työhönsä nousi korostetusti esille tuoreessa työolobarometrissä.

Naisvaltaisilla aloilla on vähemmän joustoa työajoissa ja enemmän haitallista kiirettä. Lisäksi työn henkinen kuormitus on usein suurempi ja fyysinen väkivalta yleisempää kuin tyypillisillä miesaloilla.

Työolobarometrin mukaan mielenterveysongelmat ja työssä koettu stressi ovat selvästi kasvussa. Uupumus ilmeni kroonisena väsymyksenä, ja sitä koki 12 prosenttia palkansaajista aina tai melko usein ja 37 prosenttia toisinaan.

Innottomuudesta ja keskittymisvaikeuksista kärsi joka kymmenes vastaaja aina tai usein ja joka kolmas satunnaisemmin. Toisaalta 64 prosenttia koki työssään iloa ja innostusta.

Työolobarometrin 2019 tiedot perustuvat Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen.

Puhelinhaastatteluun vastasi 1555 palkansaajaa.

HUS irtisanoi

HUS Asvian yt-neuvottelut päättyivät 150 tekstinkäsittelijän irtisanomiseen. He ovat pääosin JHL:läisiä ja jytyläisiä.

Syynä töiden loppumiseen on HUSissa viime vuonna käyttöön otettu automaattinen puheentunnistusjärjestelmä. Se on vähentänyt saneluiden kirjoittamista jopa 80 prosenttia.

Yt-neuvottelut käynnistyivät viime keväänä, ja silloin vähennystarpeeksi arvioitiin 180. Noin 30:lle on löytynyt muuntokoulutuksen avulla korvaavaa työtä sairaanhoitopiirin palveluksessa.

Neuvottelun piirissä oli noin 300 tekstinkäsittelijää, osastonsihteeria, toimistosihteeria sekä muita toimisto- ja it-ammattilaisia. Irtisanomiset kohdistuivat pääosin tekstinkäsittelijöihin.

2 X VALITUS

Valitus vireille Oulussa

JHL on tehnyt kunnallisvalituksen Oulun kaupunginvaltuuston 5. loka-kuuta tekemästä päätöksestä ulkoistaa Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen ateria- ja puhtauspalvelut. Samalla liitto on vaatinut päätöksen toimeenpanokieltoa.

JHL:n Oulun kunta-alan yhteisjärjestön valitus on osoitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. Sen mukaan päätöksenteossa tapahtunut laillisuusvirhe rikkoo sekä kuntalakia että kaupungin hallintosääntöä.

Liitto ehdottaa, että Oulu perustaisi oman inhouse-yhtiön tuottamaan ateria- ja puhtauspalvelut kaupungille, sairaanhoitopiirille ja soite-sektorille.

Lue lisää jhl.fi

Toinen valitus Hämeessä

JHL on valittanut Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kesäkuussa tekemästä kilpailuttamis päätöksestä Hämeen hallinto-oikeuteen.

Kyse oli ateriapalveluiden kilpailuttamisesta, jonka yhtiö käsitteli täysin salassa. Asiasta ei löydy mainintaa edes yhtiöhallituksen pöytäkirjasta. Kuntalaki kuitenkin edellyttää, että salaisenakin käsitelty asia mainitaan pöytäkirjassa.

Kilpailutus koskee Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n henkilökuntaa, noin 350:tä työntekijää.

Lue lisää jhl.fi

TÄHTIAMMATTILAISET

Lisäys liiton Tähtiammattilaisiin

Viime Motiivin Tähtiammattilaiset-jutun koosteesta sivulla 43 puuttui yhden palkitun nimi. Konttoristi **Kaisu Risto** Rovaniemeltä valittiin kolmen muun JHL:n jäsenen ohella liiton tähtiammattilaiseksi. Pahoittelemme virhettä.

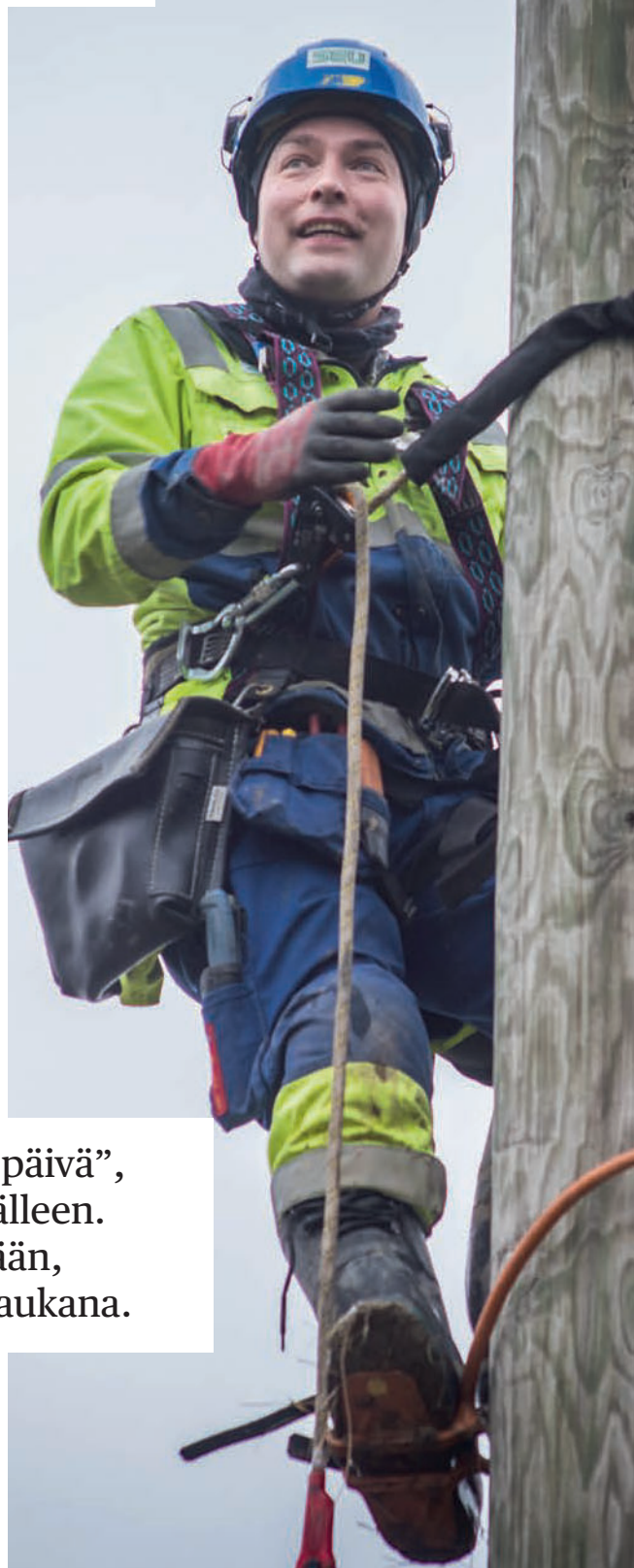
Joka sä

ällä sähköt päällä

”Epäreilua, sä saat leikkiä mudassa joka päivä”, Leo Holmlundin veljenpoika tokaisi sädälleen. Vaikka toisinaan pääsee myös kiipeilemään, on sähköverkkoasentajan työssä leikki kaukana.

teksti Saija Heinonen kuvat Sami Perttilä

TYÖPARI Leo Holmlund (oik.) ja Jorma Heino kertovat, että enää vain harvoin tarvitsee kiivetä perinteisiin sähkötolppiin. Jatkossa maakaapeloinnin jälkeen vielä harvemmin.

Saappaat uppoavat lähes polvia myöten märkään saviseen peltoon, kun SEU:n sähköverkkoasentaja **Leo Holmlund** yrittää kaikin voimin kiskoa katkaistun kaapelin päätä maan pinnalle.

Mutta ei, ei se liukahda käsipelillä tuumaakaan. Eikä toimi myöskään kikka kakkonen: liinon ja taljan kiinnittäminen kaapeliin ja rivakka veto pakettiauton avustamana. Auton moottori huutaa, mutta kaapeli vain jumittaa savessa.

Vantaan Keimolassa tuntuu olevan harvinaisen tiivis maaperä. Holmlundin työpari **Jorma Heino** puistelee päätään.

- Nyt ei auta muu kuin kutsua kaivinkone paikalle, työmaan kärkeä Holmlund toteaa tyyneästi, riisuu työhanskat ja ottaa puhelimen kouraan.

Johdot suojaan

Tapani, Aapeli, Asta ja Mauri sekä viimeisimpänä marraskuinen Liisa. Siinä nimillistä surullisen kuuluisista myrskyistä, joiden mukanaan tuomat lumimyräkät ja ukkospuuskat ovat katkoneet sähköjä vuosien varrella kymmeniltä tuhansilta talouksilta. Toisinaan ilman sähköjä värjötellään jopa usean vuorokauden ajan.

Vuonna 2013 voimaan astunut sähkömarkkinalaki velvoitti sähkönsiirtoyhtiöt parantamaan sähkönjakelun toimitusvarmuutta. Kaupunkialueilla sähkökatkojen edellytetään kestävän alle kuusi tuntia ja haja-asutusalueilla alle 36 tuntia.

Häiriötilanteita pyritään vähentämään ennen muuta siirtämällä perinteisiä ilmajohtoja kulkemaan maan alla, jolloin myrskytuulten kaatamat tai lumikuormien taivuttamat puut eivät vaikuta sähkönjakeluun.

Tätä ennakoivaa ja sähkökatkojen vähentämiseen tähtäävää työtä urakoivat Vantaalla Holmlund ja Heino.

Vanhan ilmajohtoverkon purkamisessa ollaan Vantaalla jo melko pitkällä. Kun urakka valmistuu, yli 95 prosenttia kaupungin sähköverkosta kulkee säältä suojassa maan alla.

Tahdistettu työ

Palataan työmaalle ja siihen tiukassa olevaan kaapelin. Hetken odottelun jälkeen kaivinkone jyristää paikalle. Ongelma hoituukin isolla työkonella melkoi sujuvasti. Ennakoimaton ja ylimääräinen työvaihe lisää silti todennäköisesti työpäivän kestoa loppupäästä.

Aikataulut ja työnvaiheistus on pitänyt suunnitella etukäteen tarkasti, koska sähköverkkojen rakentaminen on useamman tahon yhteistyötä. Tässä Vantaan kohteessa on sovittava yhteen kolmen eri tekijän aikataulut: SEU:n eli Suomen Energia-Urakointi Oy:n, Vantaan Energian sekä alihankintana toimivan kaivuriyrityksen.

- Jos meidän työemme alkaa mistä tahansa syystä tötkkiä ja kaivurit ovat paljon edellä, niin monttuja on valmiiksi avatuna turhan paljon, Holmlund kertoo.

Se puolestaan tarkoittaa tiedusteluja, että mikä mättää, kun kuopat ovat auki päivätolkulla. Hommat pitää saada rytmitettyä niin, että ne etenevät tahdissa.

Sähkötöitä laajalla ja pitkällä skaalalla

Vantaan puolelta vuoden loppu-urakkaan JHL:läiset Leo Holmlund ja Jorma Heino siirtyivät tänä syksynä. Tutuiksi he olivat tulleet jo aiemmin työskenneltyään samassa tiimissä ja samoilla työmailla Helsingin puolella. Holmlund, 38, on ollut alalla hieman vajaat kymmenen vuotta ja Heino, 59, puolestaan koko työuransa.

- Helsingin sähköverkkojen kimpussa ehdin olla "vasta" 39 vuotta. Työ oli siellä samankaltaista kuin täällä Vantaalla, tosin enemmän oli asfalttia jalkojen alla, Heino kertoo ja osoittaa nyt niin mutaisia saappaita.

Kaksikolla on kokemusta monenlaisista sähkötöistä. Ansio- luettelosta löytyy muuntamorakentamista ja -saneerauksia, sähköverkkojen, katuvalojen, liikennevalojen, puhelin-kaapeleiden sekä erilaisten mittareiden asentamista.

Työssä turvallisesti

Sähköverkko-työssä suurimmat turvallisuusriskit eivät yllättäen aiheudukaan sähköstä huolimatta työn valtavista volttimääristä. Eniten läheltä piti -tilanteita aiheuttaa liikenne. Autoilijat ja pyöräilijät eivät osaa aina ottaa huomioon teiden lähellä työskenteleviä asentajia. Heidät ohitetaan liian kovalla vauhdilla ja usein vielä liian läheltä.

Auton huomiovalot

Työkohteessa tielle, jalkakäytävälle tai pyörätielle pysäköidyssä työmiesten pakettiautossa vilkkuu valo. Se on merkki, että tiellä tai sen läheisyydessä on joku töissä.

KAAPELIATKOJA tehdessä ja siirtäessä kaapeli katkaistaan kaapelitykillä, joka ampuu kiilan kaapeliin aiheuttaen oikosulun vaiheiden välille.

Turvakengät

Turvakengät tai -saappaat ovat pakollinen turvavaruste työmailla, samoin kypärä, huomiovaatteet ja joissain kohteissa kuulosuojaimet sekä viiltosuojatut hanskat.

- Porukan kesken on hyvä henki. Sen huomaa siitä, että firmassa on pitkiä työsuhteita.

Sekä Holmlund että Heino ovat tehneet lisäksi päivystystyötä. Eli he ovat olleet valmiina singahtamaan paikalle, kun on tarvittu asiantuntijaa sähkökatkojen korjaamiseksi.

- Päivystin Helsingin verkkoa yli 30 vuotta, ja se saa riittävä yhdelle ihmiselle. Nyt ne hommat on osaltani loppu, Heino toteaa.

Holmlund kertoo, että päivystyslisät toivat kyllä mukavan lisän tilinauhan loppusummaan, mutta hänkin päivystää enää vain kerran viikossa.

- Eipä tarvitse olla koko ajan valmiudessa. Nukkuminen on rauhallisempaa ja pystyn suunnittelemaan omat menot paremmin.

Uutta verta kehiin

Sähköasentajan työ - etenkin ulkohommissa - on äärimmäisen fyysistä. Työergonomiaan on onneksi vuosien varrella kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Silti monella pitkän uran tehneellä sähkömiehellä löytyy jos jonkinmoista kremppaa.

- Työssä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, ja on tosi tärkeää, että oppii alusta asti oikeat työasennot, Holmlund korostaa.

Hän jatkaa, että selkä- ja muut tukielinvaivat ovat valitettavan tuttuja etenkin ikääntyneemmällä konkareilla. Heinolla on asiasta omaakin kokemusta.

Puhelin

Puhelin on työväline, johon täytyy olla aina valmis vastaamaan. Sillä pidetään myös yhteyttä sähkökeskuksiin ja muuntamoihin, kun jokin työvaihe vaatii esimerkiksi sähkönsyötön katkaisemista ja kytkemistä.

Turvakoulutus

Turvallisuusasiat ovat esillä työssä joka päivä. Monet turvallisuuden liittyvät lupakortit tulee uusia säännöllisesti: esimerkiksi sähkötyö- ja tulityö- ja tieturvakortit.

Selkeät merkinnät

Asentajien vastuulla on aidata kaivauspaikat selkeästi, että sivulliset havaitsivat ne, eikä synny vaaraa esimerkiksi kaivettuun monttuun putoamisesta.

- Joskus on vain ihan pakko improvisoida.

- Etenkin polvet olivat tosi lujilla, kun aiemmin joutui sähkötolpissa työskentelemään monta tuntia päivässä. Onneksi se työ on vähentynyt huomattavasti.

SEU:n sähköasentajien keski-ikä on melko korkea, ja aika moni tekee työtään kevennettynä juuri kropan kulumisen vuoksi. Holmlundin toiveena on, että alalle saataisiin houkutelua myös nykyistä nuorempaa väkeä. Alkupalkkaus on ihan kohtuullinen, ja sen voisi kuvitella toimivan yhtenä vetovoimatekijänä.

Holmlundia ihmetyttää, kuinka moni nuori asentaja ei syystä tai toisesta halua työskennellä ulkona. Siistit sisätyöt vetävät puoleensa.

- Kun omasta mielestäni tässä työssä parasta on just se, että saa olla ulkoilmassa. En voisi kuvitellakaan työskenteleväni missään pölyisessä kellarissa, koska kärsin lievistä homeallergiasta. Olenkin vähän niin kuin meidän firman ikioma homekoira, Holmlund toteaa.

Uutta verta alalle kaivataan, varamiesreserviä ei juuri ole. Sellaista tarvittaisiin. Tosinaan hyvin pikaisesti, kuten haastattelupäivänä.

Ensin tuli mutka matkaan jumittuneen kaapelin kanssa. Eikä aikaa, kun kärkimies Holmlund saa puhelun toisesta työkohteesta. Siellä on asentajan koronavilkku hälyttänyt. Kaksi miestä karanteeniin ja poissa vahvuudesta ainakin kymmenen päivän ajan.

Holmlund alkaa kiireesti selvittää, miten asiassa edetään ja kuinka mahdollinen altistus vaikuttaa ennalta suunniteltujen töiden etenemiseen.

- Ainakaan tälle päivälle ei saada lisävoimia. Tosi huonosti on porukkaa mistään irrottaa. Mutta kyllä tästäkin selvitään, Leo Holmlund sanoo ja hörppää nopeasti taukokahvin loppuun ja tarttuu toimeen. □

AMMATTINA

Sähköverkostoasentaja

TYÖPAIKAT

sähkö-, verkko- ja kaukolämpöyhtiöt, energiateollisuus, yritykset

KOULUTUS

toisen asteen oppilaitos, oppisopimuskoulutus, näyttötutkinto

TYÖAIKA

useimmiten päivätyötä, lisäksi päivystyksiä

TYÖLLISTYMINEN

ala työllistää hyvin ja uusia työntekijöitä palkataan

Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto suoritetaan toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa. Opiskella voi sekä oppisopimuksella että aikuis-koulutuksessa näyttötutkintona. Ammattitaidon kartuttua voi näyttötutkintona suorittaa myös muun muassa sähköverkkoasentajan, automaatioasentajan ja voimalaitoksen käyttäjän ammattitutkinnot sekä automaatioyliasentajan, sähköyliasentajan ja sähköverkkoalan erikoisammattitutkinnot.

Sähköverkostoasentajan työ pitää sisällään sähköverkon rakentamista, ylläpitoa, huoltamista ja korjaamista. Työhön kuuluu myös sähköasemien, muuntamoiden ja maakaapeleiden asentamista ja huoltoa. Aiemmin työ sisälsi lisäksi kiipeämistä ja sähköpölyvästyöskentelyä, jota on nykyisin enää harvemmin maapeloinnin yleistettyä.

Sähköverkostoasentajan tehtäviin kuuluu myös sähköverkon ja laitteiden vianetsintää ja korjausta sekä maastosuunnittelua. Ammatissa edellytetään sähköteknistä osaamista ja energiantuotannon tuntemusta

Tekijöitä tarvitaan lisää erityisesti ikääntyvän sähköjakeluverkon huolto- ja rakennustöihin. Työtehtävissä tarvitaan kärsivällisyyttä ja rauhallisuutta, sillä työn jäljen on oltava laadukasta ja työturvallisuus on huomioitava kaiken aikaa.

Kun haluat turvata rakkaimpasi
Suomen edullisimmalla*
henkivakuutuksella, olemme rinnallasi.

Järjestöjäsenen etuhinta koskee sekä sinua että puolisoasi.
Laske hinta helposti netissä. Saat vakuutuksen voimaan heti.

if.fi/henkivakuutus

Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

*Suomen edullisimman henkivakuutuksen hintavertailu, Innolink 11/2020.

Tää on niin siistii!

Vammaisala kaipaa tekijöitä. Sellaisia kuin ohjaaja Riikka Hartikainen, joka tuo väriä ja pulppuilevaa energiaa Toimintakeskus Rantapääskyn arkeen.

teksti Ulla Puustinen kuvat Hanna-Kaisa Hämäläinen

**NUORISO- JA VAPAA-AJAN-
OHJAAJA** Riikka Hartikainen
löysi elämäntehtävänsä
kehitysvamma-alalta.
Toimintakeskus Ranta-
pääskyssä hän on työs-
kennellyt kuusi vuotta.

Toimintakeskus Rantapääsky on ankean harmaa tiilirakennus keskellä Kärsämäkeä. Sisällä on kaikkea muuta kuin ankeaa: ikkunoissa on värikkäät verhot, aulaan kutsuva sohva ja käytävällä soiva musaseinä. Ja lähellä temppuiluun houkutteleva ulkoilupuisto.

- Meillä käy paljon top- ja tet-harjoittelijoita ja eri alojen opiskelijoita. Kaikki sanovat, että onpa siisti paikka ja monipuolista toimintaa, tänne kannattaa tulla, kertoo JHL:läinen **Riikka Hartikainen, 35.**

Rantapääskyn toiminnasta vastaa Terveystalo. Asiakkaina on kehitysvammaisia, mielenterveyskuntoutujia ja muita erityistä tukea tarvitsevia. Aina nuorista aikuisista ikääntyneisiin, joiden arjen taitoja ja kykyä itsenäiseen elämään henkilökunta pyrkii eri keinoin tukemaan.

- Meidän asiakkailamme on kupillisen verran enemmän sydämensivistystä kuin useimmilla muilla. He ovat avoimia ja vilpittömiä, aivan mahtavia, ja minun sydämeni he ovat vie-neet mukanaan, sanoo Hartikainen.

Pula on valtakunnallinen

Riikka Hartikaisen kaltaisia osaavia ja motivoituneita ammattilaisia kaivataan lisää, sillä työvoimapula on vammaisalalla valtakunnallinen.

- Työnantajilla on nykyin kymmeniä vammaisalan vakansseja auki ja jatkuva rekrytointi käynnissä, kertoo Kehitysvammaliiton kansalaisuusyksikön johtaja **Susanna Hintsala.**

Henkilöstöpula vaihtelee alueittain ja työnantajittain mutta koskee koko palveluketjua: hoitajia, ohjaajia, työhön valmentajia, henkilökohtaisia avustajia ja myös erityistyöntekijöitä, kuten puheterapeutteja, viittomakielen tulkkeja ja kehitysvammaisuuteen perehtyneitä lääkäreitä.

Henkilöstöpulan takia osa toimintakeskusten, asumisyksiköiden ja hoitopaikkojen esimiesten työajasta kuluu vakituisten työntekijöiden ja sijaisten hankkimiseen.

- Se on poissa henkilöstön ja toiminnan kehittämistä, työntekijöiden tukemisesta ja muusta esimiestyöstä.

Pula ja henkilöstön vaihtuvuus heijastuvat myös asiakkaiden arkeen levottomuutena ja turvattomuutena, sillä toimivan vuorovaikutussuhteen syntyminen vie aikaa.

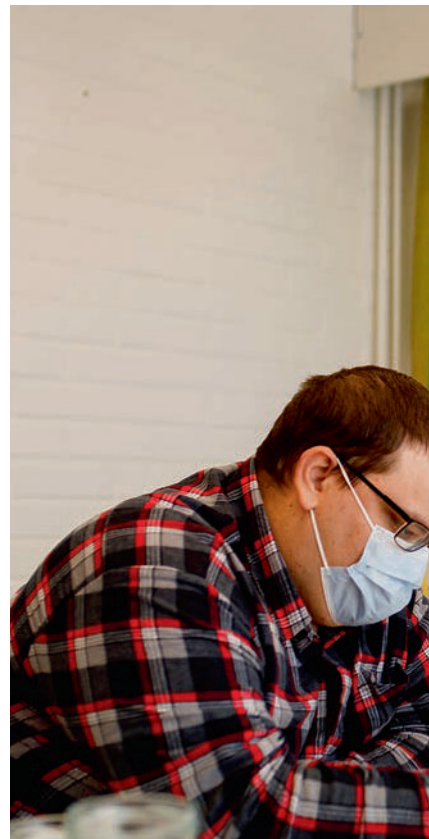
Lisää oppilaitosyhteistyötä

Henkilöstöpulaa kamppaamaan JHL ja Kehitysvammaliitto lanseerasivat alkuvuodesta Värikäs vammaistyö -hankkeen.

- Hanketta varten kentältä saatiin 90 vammaistyön lähettälästä, kertoo JHL:n ammattialatoiminnan asiantuntija **Riitta Vehovaara.**

Kun koronatilanne helpottuu, he kiertävät oppilaitoksissa ja paikallisissa tapahtumissa kertomassa monipuolisesta alasta. Juuri oppilaitosyhteistyö peruskoulun ja muiden opinahjojen kanssa on avainasemassa, jotta alalle saadaan rekrytoitua kaikenikäisiä.

PORUKKA KOOSSA. Ulkoilu kuuluu Rantapääskyn päivittäiseen ohjelmaan. Kuvassa Marjo Korkatti (vas.), Sinikka Luomajoki, ohjaaja Riikka Hartikainen, Heikki Pyrrö, ohjaaja Hanna Kieleväinen ja Riku Autio.

– Haluan vaikuttaa ihmisten asenteisiin vammaisuutta kohtaan.

MASKI KASVOILLA. Toimintakeskuksen asiantuntija Heikki Pyrrö ja ohjaaja Riikka Hartikainen muistavat suojautua viruksilta, vaikka kamppailu strategiapeli-Blokuksen voitosta käy kiivaana.

Pudokkaasta tähtioppilaaksi

Riikka Hartikaisen oma polku nykyiseen työhön on ollut mutkainen ja töyssyinen.

- Yläaste ei mennyt hyvin, ja jäin luokalle.

Murrosikä painoi päälle, ja se vei keskittymisen koulunkäynnin sijasta kaikenlaisen hölmöilyyn.

Jatko-opinnot jäivät, ja Hartikainen työskenteli kymmenen vuotta erilaisissa töissä palvelualalla. Vasta sitten hän haki ja pääsi opiskelemaan nuoris- ja vapaa-ajan ohjaajaksi.

- Kotipaikkakunnallani Lapinjärvellä toimineen etsivän nuorisotyöntekijän tuella löysin motivaation opiskella ja valmistuin kahdessa vuodessa.

Opintojen viimeisen harjoittelun Hartikainen suoritti Etevan työ- ja toimintakeskuksessa. Sen inspiroiva työpaikkaohjaaja sai hänet kiinnostumaan työstä erityisryhmien parissa.

Mahtava yhdistelmä osaamista

Rantapääskyssä Hartikainen aloitti noin kuusi vuotta sitten, ensin vuorotteluvapaan sijaisena ja viisi vuotta sitten vakituksena ohjaajana.

- Meillä on sikahyvä fillis ja mahtava kombo osaamista, hän kehuu työyhteisöä.

Rantapääskyssä onkin draivi päällä. Toimintakeskuksille perinteiset puu- ja käsityöt on jätetty vähemmälle, ja keskiössä ovat itsenäisen elämän taidot.

- Joidenkin kanssa harjoitellaan arkielämän taitoja, vaikka pyykinpesua, joidenkin kanssa tarpeellisia digitaatioita ja sosiaalista kanssakäymistä, kertoo Hartikainen.

Lisäksi toimintakeskuksen henkilökunta tekee moniammatillista ja monialaista yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Tuhannen taalan paikka

Värikäs vammaistyö -hankkeella halutaan tehdä näkyväksi vammaistyön ja sosiaalialan tehtävien monipuolisuutta.

- Haluamme näyttää, että ohjaajien ja työhön valmentajien työpanoksella on merkitystä. Sen avulla eri tavalla vammaisia ja osatyökykyisiä tuetaan itsenäiseen elämään, täysivaltaiseen kansalaisuuteen ja kohti työelämää, sanoo Susanna Hintsala.

Samalla kampanja haluaa ravistella vammaisuuteen ja vammaistyöhön liittyviä asenteita ja mielikuvia. Kyse on nimenomaan mielikuvista, sillä kun asiaa on kysytty alalla työskenteleviltä, he ovat pääosin tyytyväisiä ammatinvalintaansa.

Myös työnantajilla on tuhannen taalan paikka parantaa alan vetovoimaa ja houkutelua työntekijöitä.

- On helpompi saada osaavia ja työssään viihtyviä työntekijöitä, jos työnantaja satsaa johtamiseen, kyseenalaistaa hallintolähtöisen toiminta-

tavan ja antaa päätösvaltaa ruohonjuuritason asiakastyötä tekeville, sanoo Hintsala.

Muihin hyviin houkuttelukeinoihin kuuluvat työpaikan systemaattinen perehdytysohjelma ja työn tekijän mahdollisuus kehittyä, päästä täydennyskoulutukseen ja edetä uralla.

Tutustu – unohda diagnoosit

Riikka Hartikainen rikkoo vammaistyöhön liitettyjä ennakkoluuloja omalla persoonallaan ja räväkällä olemuksellaan.

Hartikaisen tehtäviin kuuluu myös Rantapääskyn Facebook- ja Instagram -sivujen ylläpito.

- Käytän sosiaalista mediaa kertoakseni rennolla otteella toiminnastamme ja ohjaajan työstä. Haluan myös vaikuttaa ihmisten asenteisiin vammaisuutta kohtaan.

Hän uskoo, että suurimmat ennakkoluulot vammaistyötä kohtaan kumpuavat tietämättömyydestä.

- Tai sitten uskotaan, mitä on jostain kuultu ja tehdään siitä omia johtopäätöksiä. Toisinaan törmäämme asiakkaiden kanssa myös väheksyntään ja syrjintään mutta Kärsämäellä onneksi hyvin harvoin. Positiiviseen suuntaan on menty, mutta työtä on edelleen jäljellä.

Hartikainen toivoo, että oppisimme kohtaamaan toistemme tasaveroisina.

- Tutustuttaisiin ja otettaisiin ihmiset ihmisinä ilman diagnooseja. □

Monta polkua vammaistyöhön

Työskentely vammaisalalla sisältä vammaisen asiakkaan kuntoutusta, hoitoa ja ohjausta sekä arkisissa toimitissa avustamista. Alalle voi opiskella toisen asteen oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa. Työpaikka on liki varma, sillä alalla on huutava pula osaajista.

KUVA Michał Adamczyk

KUVA Nina Sitkevich

1 Lähihoitaja

Yleisin väylä vammaisalalle on opiskella lähihoitajaksi ja valita osaamisalaksi vammaistyö. Tutkinnon laajuus on 180 osaamis-pistettä.

2 Ammattitutkinnot

Myös kehitysvamma-alan ammattitutkinto ja kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikois-ammattitutkinto pätevöittävät alalle.

3 Avustajat

Henkilökohtaiset avustajat ja hoiva-avustajat ovat yleisiä nimikkeitä vammaisalalla. Kummankin koulutuksen sisältöön ja toteutukseen JHL on vaikuttanut.

4 Sosionomi (AMK, YAMK)

Vammaisalalla tarvitaan myös sosiaalialan korkeakoulutettuja. Tehtävät vaihtelevat asiakastyöstä alan suunnittelu- ja kehittämis-tehtäviin.

8 %

VÄHÄN KIINNOSTUNEITA

Noin kahdeksan prosenttia peruskoulun päättävistä pitää vammais-alaa kiinnostavana tai hyvin kiinnostavana.

3/4

PALJON TYYTYVÄISIÄ

Kolme neljäsosaa vammaisalan työntekijöistä on tyytyväisiä nykyiseen työpaikkaansa.

Lähde: JHL:n ja KVL:n kysely

MIKÄ
aloitteet käsittelyssä

MONTAKO
12

MITÄ PÄÄTETTIIN

- lisäpanostuksia yhdistysten digikoulutukseen
- kahden projektityöntekijän palkkaaminen maahanmuuttajatyöhön vuosiksi 2021-2022
- kolme uutta ammattialahanketta
- selvitetään aktiivien lakineuvonnan tarve ja tavat

LUE LISÄÄ
motiivilehti.fi

2

Äänestäen ratkaisuun

Uusien järjestäjien palkkaaminen sekä työehtoshoppailu puhuttivat JHL:n edustajiston syyskokousta.

teksti Ulla Puustinen kuvat Kati Ahonen ja Andrey Popov

Työehtojen polkumyynti nousi tapetille heti edustajiston syyskokouksen avauspuheenpuhevuorossa, jonka käytti puheenjohtaja **Sirkka-Liisa Kähärä** Vantaalta.

- Yhä kiivaampaan tahtiin varsinkin julkisella sektorilla halutaan siirtää työntekijöitä heikompien työehtosopimusten piiriin. Työntekijät halutaan ulkoistaa ja viedä työtä kilpailutettavaksi avoimille markkinoille epävakaisessa tilanteessa, jossa työttömiä ja lomautettuja on muutenkin runsaasti, hän paheksui.

Kähärän piikki osui etenkin Ouluun, jossa eletään raskaita aikoja kaupungin päätettyä ulkoistaa ateria- ja puhtauspalvelut.

Sopimuskeskittäessä tapahtuvat muutokset ja JHL:läisten siirtyminen työantajien päätöksellä halvempien sopimusten piiriin huoletti muutakin kokousväkeä.

- Se on elämän ja kuoleman kysymys liitolle, totesi JHL:n hallituksen jäsen **Teppo Järnstedt**.

Paljon puhetta aloitteista

Varsinainen puheruletti käynnistyi, kun edustajisto käsitteli syyskokoukselle jätettyjä aloitteita.

Kiivain keskustelu käytiin edustajiston jäsenen **Päivi Rantasen**, **Jarno Strengellin** ja **Tapio Ristamäen** esityksestä palkata kaksi järjestäjää kolmeksi vuodeksi kullekin alueelle, yhteensä siis 18 määräaikaista järjestäjää. Heidän ensisijainen tehtävänsä olisi tehostaa työpaikkojen järjestämistyötä ja liiton jäsenhankintaa.

Esityksen hintalapuksi oli laskettu kolme miljoonaa euroa, ja se olisi katettu lakkokassan varoista.

Järjestämisestä vahvat näytöt

Strengell perusteli järjestäjien akuuttia tarvetta etenkin Yleisen työttömyyskassan YTK:n kasvavalla jäsenmäärällä.

- YTK:hon on viime vuosina valunut noin 45 000 henkilöä JHL:n sopimusaloilta, ja liitto on muutaman vuoden kuluttua pulassa, jos emme nyt tee mitään.

Vahvaa tukea esitys sai **Kari Vataselta**. Vatasen mielestä liiton palveluksessa olevien viiden järjestäjän työstä on niin vahvat näytöt, että se puoltaa määrän lisäämistä.

- He vetävät meidät väsyneet aktiivit uudelleen ja uudelleen mukaan organisoituun jäsenhankintaan, hän perusteli.

Äänestyksessä Strengellin ja kumppanien esitys järjestäjien palkkaamisesta kaatui kuitenkin luvuin 69-31. Yksi äänesti tyhjää.

Mediakamppis ei ottanut tulta

Myös tarve lisätä panostuksia JHL:n markkinointiin ja medianäkyvyyteen kirvoitti paljon mielipiteitä. Esityksen 2,7 miljoonan euron varaamisesta media- ja tiedotushankkeeseen teki edustajiston jäsen **Timo Lautaniemi** Helsingistä.

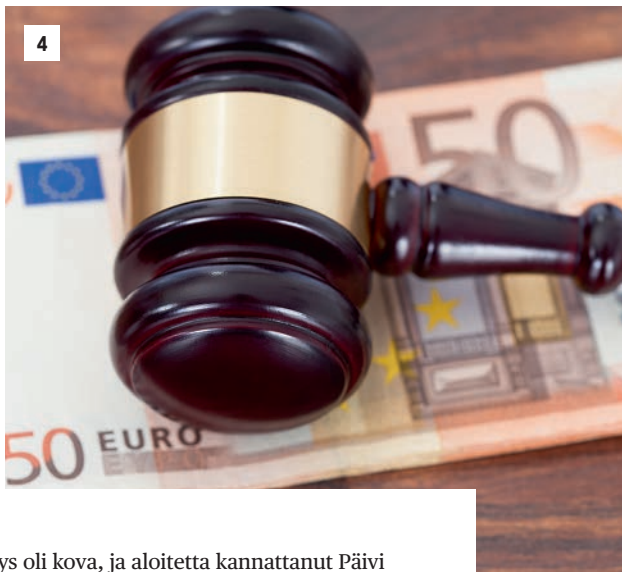
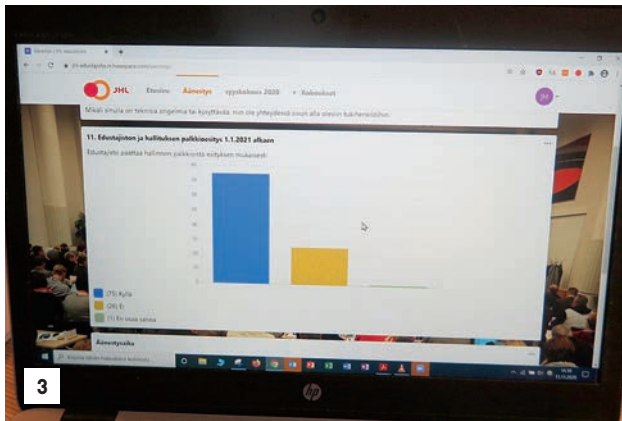
Tämäkin aloite kumpusi liiton jäsenmäärän vähenemisestä. Aloite kaatui äänin 63-44, yksi tyhjä.

1 LANGAT KÄSISSÄ. Edustajiston syyskokouksen hermokeskuksessa työskentelivät johdon ja hallinnon asiantuntijat Raisa Musakka (vas.), Eija Jarkima ja Erja Savaloja. Edustajiston jäsenet osallistuivat kokoukseen etäyhteydellä.

2 PUHEENJOHTAJA PAIKALLA. JHL:n puheenjohtaja Päivi Niemi-Laine kuvattiin kokouspäivän tiimellyksessä.

3 RUNSAASTI ÄÄNESTYKSIÄ. Ensimmäinen äänestys tapahtui kokeilu- luontoisesti sähköisesti mutta teknisten ongelmien takia muut toteutettiin nimenhuutoäänestyksenä.

4 RAHAT JA PYKÄLÄT. Kokouksen esityslistalla oli muun muassa liiton ensi vuoden toiminnasta ja talousarviosta päättäminen sekä uusittujen sääntöjen hyväksyminen.

Pettymys oli kova, ja aloitetta kannattanut Päivi Rantanen purki turhautumistaan kokouschatissa näin: ”Emme lisänneet kentälle ihmisiä, emme alentaneet jäsenmaksua, emme laittaneet rahaa mainontaan... jatkamme siis samaa rataa laskevan jäsenmäärän kanssa. Demokratia on puhunut.”

Jäsenmaksut ennallaan

Liiton toimintasuunnitelman edustajisto hyväksyi sellaisenaan. Ensi vuoden painopisteet ovat järjestyksen edistämiseksi ja jäsenhankinnassa sekä jäsenkiinnittymisen tukemisessa. Myös panostuksia yhdistysten ja jäsenten digiosaamisen kehittämiseen on luvassa.

Liiton kaikki jäsenmaksut pysyvät ensi vuonna ennallaan. Varsinaisen jäsenen maksu on 1,05 prosenttia ennakonpidätyksen alaisesta tulosta. Yhdessä työttömyyskassan jäsenmaksun kanssa se on 1,38 prosenttia.

Syysedustajisto hyväksyi myös liiton uudet säännöt ja ensi vuoden talousarvion.

Jäsenmaksutulon ennakoidaan olevan ensi vuonna runsas 35 miljoonaa euroa, josta yhdistyksille palautuu 20 prosenttia, eli noin seitsemän miljoonaa euroa. □

LISÄÄ EDUSTAJISTON KOKOUKSESTA
motivilehti.fi

Sanan säilällä

JHL:n syyskokouksessa sanan säilä viuhui vinosti. Edustajiston jäsenet pääsivät myös äänestää prätikäyttämään useaan kertaan.

Vaii Jämsä-Uusitalo, Oulu

Toivon, että ammattiliitossamme on tilaa ja tilausta erilaisille JHL:läisille. Ay-toiminta on tarpeellista kaikille työtä tekeville, ja jäsenkentän erilaisuus on JHL:n vahvuus.

Ritva Hagström, Porvoo

Kentältä tulee viestiä työehtosopimusten heikentämisyrittämisestä. Kiitos aktiivien panoksesta niiden torjumisessa ja liitolle kiitos kaikenlaisen työn arvokkuuden esiintuomisessa.

Maarit Nyman, Oulu

Työnantajan tavat ja toimintakulttuuri työpaikoilla ovat koventuneet – Oulun kaupunki on siitä esimerkki. Liiton toimintasuunnitelmassa mainitaan edunvalvontaketjun vahvistaminen. Sitä voitaisiin vahvistaa esimerkiksi teemallisilla tietoisuuksilla luottamusmiehille ja yhdistysten hallituksen jäsenille etäyhteyksiä hyödyntäen.

Timo Lautaniemi, Helsinki

JHL on kilpailutilanteessa. Ollaan kuin yritysmaailmassa, jossa kilpaillaan asiakkaista. Kolmekymppisiä ei kiinnosta, kun setä tulee vuhottamaan, että liity liittoon. Tarvitaan uudenlaista otetta ja tehokasta liiton markkinointia.

Matti Pesonen, Joensuu

Paras jäsenhankkija on liittoon ja sen toimivaan yhdistykseen tyytyväinen jäsen. Järjestäjien palkkaamisen sijaan panostetaan mieluummin yhdistystoiminnan kehittämiseen, jäsenten edunvalvontaan ja koulutukseen sekä jäsenlähtöiseen toimintaan.

Lukemisesta lumoutunut

Henriika Tulivirtaa kauhistuttaa pelkkä ajatuskin, että joutuisi valitsemaan autiolle saarelle vain yhden kirjan. Elämä ilman kirjoja olisi synkkää. Pahinta, mitä hän voisi kuvitella.

teksti Saija Heinonen kuva Jenni Pelo

Nelivuotiaana maitotölkkin kyljestä lukemaan oppinut **Henriika Tulivirta** elää ja hengittää kirjoja. Hän on onnekas kirjallisuusfriikki, sillä hän on saanut kirjastolaisena niin työssään kuin vapaa-ajallaan toteuttaa intohimoaan kirjoihin. Ja saa vastakin siirryttyään tänä syksynä toimittaja-suunnittelijaksi kirjallisuusverkkopalvelu Sivupiiri-hankkeeseen. Hänen tehtävään on nostaa monin eri keinoin nuorten ja lasten kirjallisuutta näkyväksi.

Haastoit itsesi toissa vuonna lukemaan 365 kirjaa vuoden aikana. Miksi näin ja miten siinä kävi?

- Marraskuussa 2017 laskin huvikseni, montako kirjaa olin siihen mennessä lukenut vuoden alusta. Niitä oli noin 270. Mietin, että, mitä jos lukisin vielä hiukan enemmän. Tavoitteeni oli, että pyrkisin lukemaan seuraavan vuoden aikana 365 kirjaa. Se ei saisi olla pakonomaista, vaan rentoa, eli samanlaista kuin lukemiseni normaalistikin on. Ja hyvin kävi: luin sen vuoden aikana 367 kirjaa.

Tahtisi on edelleen kova. Mitä olet viimeksi lukenut?

- Viimeisin oli nuortenkirja *The Magpie Society*. Sitä ennen luin Marko Annalan *Kuution*, lämpimästi ja ihanasti kirjoitetun tarinan isyydestä ja elämästä haastavan lapsen kanssa.

Onko jokin kirjallisuuden laji sinulle erityisen läheinen?

- Eniten luen peruskertomakirjallisuutta, niin aikuisten, nuorten kuin lasten. Lähinnä suomenkielistä, joka pitää sisällään tietenkin myös käännöskirjallisuutta.

Entä sitten joku laji tai tyyli, joka ei vain putoa?

- En ole kovin suuri self help- ja elämäntaitokirjojen ystävä. Pidän niissä käsiteltyjä aiheita ja asioita ehkä turhan itsestään selvinä, enkä saa niistä mitään irti. Mutta en missään nimessä ylenkatso niitä. On aivan mahtavaa, että joku kokee saavansa niistä apua. Rakastan myös yleisesti ottaen viihteellistä kirjallisuutta, mutta ylisokeroiduissa harlekiinikirjoissa menee josain määrin oma rajani.

Millainen kirja jää kesken vai jääkö koskaan?

- Jää. Ehdottomasti, ja kannustan muitakin siihen, jos ei vaan kiinnostu. Ei tuskanhiessä saati väkisin pidä mitään lukea, paitsi jos on kyse pakollisesta opintoihin tai työhön liittyvästä. Itselläni on 30-50 sivun sääntö. Jollei kirja ole tuohon mennessä

käynnistynyt, jätän sen kesken. Poikkeuksena äitini suosittelemat kirjat, hän tietää kyllä makuni. Ne luen aina kannesta kanteen.

Miten lastenkirjat ovat muuttuneet esimerkiksi sitten Pekka Töpöhännän synnyn?

- Lasten- ja nuortenkirjallisuus on kehittynyt aivan valtavasti vuosien varrella. Ei ole olemassa sellaista aihetta, mistä ei lapsille ja nuorille olisi kirjoitettu. Kannustaisinkin aikuisia tarttumaan entistä useammin nuorten ja lasten kirjoihin. On hassu ajatus, että aikuiset eivät lue niitä, koska ne olisivat jotenkin helppoja tai lapsellisia. Se ei todellakaan pidä paikkansa. Joskus niissä käsitellään aiheita ja hahmoja rohkeammin ja monisyisemmin kuin ehkä aikuisten kirjoissa.

Tuleeko koskaan halua käännyttää jotakuta piintynyt dekkarinlukijaa ”paremman” kirjallisuuden pariin?

- Pääinvastoin - voin jopa itse kysyä lukusuosituksia! Vaikka totta kai esimerkiksi pelkkiä dekkareita lukevien olisi hyvä kokeilla muutakin kuin totuttua tyyliä. Parhaassa tapauksessa voi löytyä ovia uusiin kirjamaailmiin.

Onko väliä, miten tai mistä lukee?

- Ei ole olemassa oikeaa tai väärää tapaa tai paikkaa kirjallisuuden käyttämiseen. Tärkeintä on, että kukin saavuttaa teokset itselleen sopivalla tavalla. Äänikirjat voivat olla jollekin ainoa tapa päästä kirjallisuuteen sisään esimerkiksi keskittymishäiriön tai lukivaikkeen vuoksi. Someajan ihmisillä voi olla puolestaan matalampi kynnyks lukea e-kirjoja kuin fyysisiä kirjoja. Erilaiset kirjaformaattit ovat rikkaus.

Some - uhka vai mahdollisuus lukemiselle?

- Parhaassa tapauksessa some tukee lukemista. Somessa on paljon kirjoitettua tekstiä, joka auttaa lukemaan ja tulkitsemaan sanoja ja maailmaa. Siellä törmää pakostikin ihan erityylyisiin teksteihin, joita pitää osata tulkita. On sekä kielellisesti oikeaa tekstiä että puhekieltä, lyhenteitä, murteita, hashtageja... Somessa on tosi paljon kirjallisuuskeskustelua, kirja-arvioita ja suosituksia sekä blogeja. Sosiaalinen media ei enää ole mitenkään erillinen maailma vaan oleellinen osa arkeamme ja hyvä kommunikointi- ja tiedotusväylä, myös lukemiselle ja kirjallisuudelle. □

HENRIIKA TULIVIRTA
syntynyt 1989

KOTIPAikka
Helsinki

AMMATTI
toimittaja-
suunnittelija,
syksyyn 2020 asti
erikoiskirjastovirkailija

KOULUTUS
tieto- ja
kirjastopalvelujen
ammattitutkinto

HARRASTUKSET
Astrid-koiran kanssa
touhuaminen,
lukeminen

Motiivini

MISSÄ LUET?

Tähän on helppo vastata: joka paikassa. Minulla on aina kirja mukana, vähintään e-kirjana joko kännykässä tai tabletissa.

ONKO KIRJOJA JOIHIN PALAAT MONEEN KERTAAN?

Esimerkiksi Pekka Töpöhännän luen varmasti kerran vuodessa, se on sellainen hyvän mielen kirja. Siinä ei ole mitään kamalaa eikä ahdistavaa. Se oli myös ensimmäinen kokonainen kirja, jonka luin itse.

ENTÄPÄ SE YKSI JA AINOA KIRJA AUTIOLLE SAARELLE?

Kauhea ajatus! Vain yksi? En pysty sanomaan vain yhtä. Joku paksu ja kiehtova. Täytyisi kysyä äidiltä vinkkiä.

Tunteella töissä

Työpaikalla tarvitaan kykyä annostella, herättää ja hillitä tunteita, eli tunnesäätelyn taitoja. Kiireessä ne herkästi unohtuvat. Tunnetaitoja voi ja kannattaa harjoitella aikuisenakin.

teksti Virve Järvinen kuvat Anita Polkutie

Kun Ulla näkee työvuorolistan, hän nieleskelee kiukkua. Hänen työvuorotoiveitaan ei oltu taaskaan kuunneltu. Kotihoidon työntekijöitä on sairauslomalla, ja lähihoitaja Ulla saa joustaa ja unohtaa vapaa-ajan suunnitelmansa.

Hän on alueellaan melko uusi työntekijä eikä uskalla näyttää harmistumistaan. Hän ajattelee, etteivät kielteiset tunteet kuulu työpaikalle.

- Siellä missä on ihmisiä ja vuorovaikutusta, on aina tunteita - kaikenlaisia. Eri asia on, miten niitä näytetään ja säädellään, työterveyspsykologi **Nina Lyytinen** sanoo.

Ulla säätelee töissä kielteisiä tunteitaan tukahduttamalla ne. Se on valitettavan yleinen mutta huono keino, sillä se kuluttaa mieltä ja kehoa. Pitkällä aikavälillä se altistaa stressiperäisille sairauksille. Kun tunteita alkaa vältellä ja kontrolloida, ne voimistuvat.

- Taka-alalle tuapatut tunteet eivät yleensä edistä hyvinvointia eivätkä vie asioita eteenpäin. Usein jo pysähtymisen tunteen äärelle auttaa ja helpottaa oloa, Lyytinen toteaa.

Tunteitaan voi annostella

Tunteiden säätelytaidoilla eli tunneälyllä ei tarkoiteta vain kielteisten tunteiden hallintaa vaan myös kykyä annostella tunteita. Silloin ihminen ei ajaudu tunteittensa vietäväksi eikä jää vellomaan niissä. Kyky herätellä ja voimistaa tunteita on myös tärkeä tunnetaito.

- Epämiellyttävien tunteiden hyväksyminen tuo tilaa myönteisille tunteille. Jos ihminen peittää ja tukahduttaa toistuvasti omia tunteitaan, saattaa myös kyky tunnistaa iloa ja hyvää tuottavia asioita hukkaa, Lyytinen sanoo.

Vuorovaikutus ja elämä muiden ihmisten kanssa on tylsää, ellemmme voi kokea ja keskustella tunteista.

- Kannattaa miettiä, millaista työnteko on työpaikalla, jossa ei koettaisi lainkaan iloa ja innostumista. Työhyvinvointi ja motivaatio kärsivät.

Tunnista tunteesi, säätele käytöstäsi

Pohja tunnistaa ja säädellä tunteita syntyy lapsuusajan vuorovaikutuksessa läheisten aikuisten kanssa. Aikuinen auttaa lasta nimeämään tunteita ja havaitsemaan, millaisia tuntemuksia ne kehossa synnyttävät.

Kiire ja stressi voivat heikentää lapsuudessa opittuja tunnetaitoja. Silloin ihmismieli ei toimi yhtä joustavasti kuin palautuneena.

- Kokemukset aiemmista vuorovaikutustilanteista vaikuttavat siihen, miten avoimesti ihminen uskaltaa ottaa tunteita herättäviä asioita esiin, Lyytinen sanoo.

Ulla ei halua kertoa työpaikalla, miltä työvuorolista hänen näkökulmastaan näyttää, koska ei koe tilannetta turvallisiksi.

- Pelkään, että uutena minut leimataan hankalaksi tyyppiksi, Ulla kertoo.

Ulla pelkää myös, että menettäisi malttinsa. Se voisi vaurioittaa työpaikan ihmissuhteita pahasti. Viisautta onkin ottaa asia puheeksi vasta, kun tunnekuuhu on laantunut.

- Synnynnäinen temperamenttimme vaikuttaa siihen, kuinka herkästi reagoimme eri tilanteissa. Kukaan ei silti ole temperamenttinsa vanki, vaan tunnetaitoja voi kehittää aikuisenakin, Lyytinen muistuttaa.

Kun opimme tunnistamaan ja säätelemään tunteitamme, pystymme paremmin vaikuttamaan myös omaan käyttäytymiseemme. Vähitellen mielen joustavuus lisääntyy, ja haastavia ja kuormittavia tilanteita on helpompi sietää.

Järjen ja tunteet voi yhdistää

Tunteiden säätely alkaa siitä, että pysähtyy tunteen ääreen, oppii kuvailemaan ja nimeämään tunteita sekä havainnoidaan, mitä itsessä tapahtuu ja miten keho ja mieli reagoivat tunteeseen.

Nimeäminen antaa tunteille merkityksen, ja merkitys tuo mukaan järjen. Se auttaa huomaamaan, miten tunnetta tulisi käsitellä.

- Tunnetaitokirjojen lukeminen voi avata silmät näkemään, millaisia ketjuja ajatukset, tunteet ja niitä seuraavat teot muodostavat, Lyytinen vinkkaa.

Ulla voisi miettiä, mikä estää häntä ottamasta puheeksi työvuorolistaa. Pelkääkö hän esimiehen reaktioita ja miksi? Onko hänellä kenties kokemusta aiemmista vastaavista tilanteista?

Ulla voi käyttää mielikuvitustaan ja käydä pahimman uhkakuvan läpi mielessään. Sen jälkeen hänen kannattaa kuvitella, mitä hyvää työvuorojen puheeksi otosta voi seurata: positiivinen mielikuva antaa energiaa. Se voi lisätä Ullan turvallisuudentunnetta ja rohkeutta ottaa työvuorot puheeksi.

- Kukaan ei pysty lukemaan toisen ihmisen ajatuksia - ei kotona eikä töissä. Arvailut johtavat usein väärinymmärryksiin. Tunteita ei tarvitse pelätä, ne eivät vahingoita ketään, Lyytinen painottaa. □

TUNTEIDEN SÄÄTELY tukahduttamalla on yleistä, mutta se altistaa pitkän päälle stressiperäisille sairauksille.

HILLITSE KIUKKUA

1

TUNNUSTELE KIUKKUA

Tunnustele, miltä kiukku tuntuu. Painona rinnassa, jännityksenä käsissä? Voit vielä vaikuttaa toimintaasi.

2

SANO ÄÄNEEN

Huomaa halusi suuttua. Sano se itsellesi ääneen. Näin kontrolloit kiukkuasi, eikä sinun tarvitse räjähtää.

3

KESKITY HENGITYKSEEN

Jos kiukku tulee, keskity hengitykseen ja malta. Tunteilla on elinkaarensa, ja ne laimenevat ennen pitkää.

4

PELAA AIKAA

Ota aikalisä. Jos pokka pettää, poistu paikalta mutta lupaa palata asiaan myöhemmin.

5

TUTUSTU TUNTEESEEN

Tutustu tunteeseen kiukun takana. Kiukku ei ole aina sitä, miltä se näyttää. Mitä muuta tunteita taustalla voisi olla?

Lähde: Marja Kokkonen: Ihastuttavat, vihasuttavat tunteet. PS-Kustannus

Tunteita ei tarvitse pelätä.

Tunneilmasto on pienestä kiinni

TUNTEET OVAT OSA TYÖELÄMÄÄ. Emme voi jättää niitä odottamaan päivän päättymistä työpaikan oven taakse. Kannattaa miettiä, millaisen tunneympäristön luomiseen itse omalla työpaikallaan osallistuu. Tunteet näkyvät meistä ulospäin, vaikka emme aina sitä haluaisi tai huomaisi. Asennot, katse ja ääni kertovat omaa kieltään. Niinkin pieneltä tuntuva asia kuin työkaverin ystävällinen tervehtiminen vaikuttaa merkittävästi siihen, millainen tunneilmasto työpaikalle luodaan.

– Jokainen haluaa tulla nähdyksi ja kuulluksi. Tervehtiminen on viesti, että minut huomataan, työ- ja organisaatio-psykologian erikoispsykologi **Nina Lyytinen** sanoo.

TYÖPAIKALLA TERVEHDITÄÄN kaikkia eikä hyviä huomenia jaeta valikoiden. Tervehtimättä jättäminen tulkitaan herkästi niin, että kohteessa on jotain vikaa. Katse ja hymy kertovat, että vähän etäisempikin työtoveri on tullut huomatuksi.

– Jokaiselle ihmiselle tekee hyvää kokea, että hän on tervehtytty. Siksi hyvään huomeneen kannattaa liittää vähän lisää. Toiselta voi vaikka kysyä, mitä hänelle tänään kuuluu.

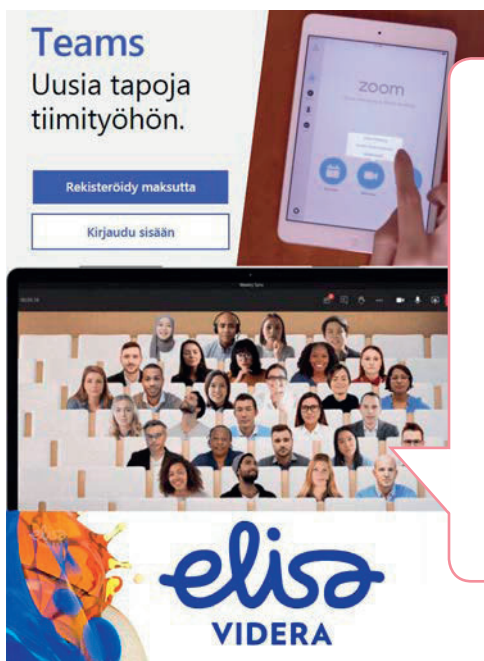
TUNTEET TARTTUVA, JA YHDEN ihmisen kielteisyys siirtyy herkästi toisiin. Sitä voi estää, kun opettelee erottamaan omat tunteet toisen tunteista ja ymmärtää, ettei toisen ihmisen kielteisiin tunteisiin mukaan meneminen ole järkevää.

Onneksi myös myönteiset tunteet tarttuvat. Myönteisiä tunteita voi herätellä huomaamalla onnistumisen kokemuksia. Kannattaa pysähtyä varta vasten miettimään asioita, mitkä omalla työpaikalla ovat hyvin, missä on onnistuttu ja mihin ollaan tyytyväisiä.

– Näiden asioiden esiin nostaminen ei ole vain esimiehen tehtävä, Lyytinen muistuttaa.

TUNTEET TARTTUVA HERKÄSTI. Myönteisiä tunteita ja hyvää ilmapiiriä työpaikalla voi herätellä pohtimalla varta vasten onnistumisen kokemuksia.

Miten sujui digiloikka?

MONEN LUOTTAMUSMIEHEN JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUN työaika kuluu nykyään etäkokouksissa. Myös yhteydenpito jäseniin hoituu usein puhelimella tai etäyhteydellä.

Miten uuden tekniikan ja menettelytapojen käyttöönotto on sujunut? Korvaako etäyhteys kasvokkain tapaamisen vai hukkuuko jotain bitti-avaruuteen? Entä uhkaako digi-uupumus?

Kysyimme asiaa kolmelta JHL:n aktiivilta.

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,

jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?

Lähetä se osoitteeseen motiivi-palaute@jhl.fi

Tarja Aavio-Järvelä
pääluottamusmies/kokki
ROVANIEMI

Minulla on säilynyt yhteys jäseniin ja ylipäätään ihmisiin, sillä työskentelen 2,5 päivää viikosta Rovaniemen ruokapalveluissa ja hoidan 2,5 päivää pääluottamusmiehen tointa. Sen teen useimmiten kotoa käsin etäyhteyksillä.

Digiloikka piti itse kunkin ottaa, ei siinä viime maaliskuun rytinässä ehtinyt kukaan kunnolla kouluttaa. Piti vaan mennä mukaan.

Viderat, Zoomit ja Google Meetit on käytössä, ja etätyöskentely on sujunut enimmäkseen hyvin.

Viime aikoina on mietitty, olisiko mahdollista pitää edes kymmenen minuutin tauko etäkokousten välillä, koska luottamusmiespäivänä tuppaa kalenteri olemaan täynnä. Pitäisi ehtiä lyhyelle happihypylle edes postilaatikolle!

Pentti Herranen
pääluottamusmies
TAMPERE

Työskentelin kotoa käsin etänä huhtikuusta elokuulle, ja sen jälkeen hybridimallilla, eli osaksi kotona ja osaksi toimistolla. Yhteydet työntajajaan, työryhmiin ja muihin hoituvat 95-prosenttisesti etänä.

Aluksi minulla oli juttiasenne Zoomeihin ja Teamseihin: ettei etäkokouksista mitään tule. Olen joutunut nиеlemään ennakkoluulot, kun olen huomannut, kuinka hyvin homma toimii.

Olen osallistunut myös JHL:n etäkoulutuksiin ja huomannut, että ryhmätyötkin onnistuvat.

Etätyö on tehokasta, koska paikasta toiseen siirtyminen jää pois. Mutta työyhteisöä kaipaavat, sillä kotona työkaverina on vain seurana kipeä kissa. Ennen koronaa on olisi uskonut, että työpaikalle on ikävä.

Katri Klingberg
pääluottamusmies/
asiantuntija
SIPOO

Korona-aikana kaikki yhteydenpito jäseniin sekä kokoukset tapahtuvat etäyhteyksillä.

Aiemmin johtoon saattoi törmätä käytävällä ja pystyi ohimennen kysymään tai ottamaan puheeksi asioita, mutta nyt se vaatii erikseen ryhtymistä. Kynnys siihen on nyt korkeampi, koska kaikkien kalenterit ovat täynnä.

Etänä ei näe toisten ilmeitä ja reagoitua, koska kokoukset pidetään ilman videoyhteyttä. Tämä joutuu siitä, että yhteydet pätkivät, jos verkossa on samanaikaisesti kymmeniä tuhansia kokoustamassa.

Kontakteja jäseniin on korvattu jäsenkirjeillä ja luottamushenkilöiden Skype-infoilla, joihin jäsenet ovat osallistuneet kiitettävän runsaasti.

Stortrivs på jobbet

- Det är monotont och ensamt att köra metro, men jag gillar mitt jobb mycket, säger Katja Öztürk.

text Marina Wiik foto Sami Perttilä

Tåget går till vändspåret, vänligen stig av tåget. Metron från Nordsjö stannar i Mattby och passagerarna hastar ut. Högtalarrösten basunerar ut sitt budskap en tredje och sista gång.

I förarhytten kastar **Katja Öztürk** en snabb blick bakåt via sidospeglarna. Sedan släcker hon belysningen i tågagnarna. Medan tåget i sakta mak rullar in i en tunnel, byter Öztürk till helljus och hissar upp gardinen.

- Många tror att metron kör i en cirkel när den ändrar riktning, men i själva verket stannar jag bara och byter till förarhytten i tågets andra ända, säger Öztürk.

När trafikljuset vid spåret växlar från gult till grönt, sätter tåget fart österut igen.

Passar inte alla

Öztürk har suttit på förarsätet i de orangea åkdonen i ett par år. Före det hade hon bara åkt metro några enstaka gånger.

- Jag såg en annons om att det behövdes nya chaufförer och tänkte att det lät häftigt. Några veckor senare satt jag redan och pluggade tågtermer och säkerhetsföreskrifter.

Tidigare har hon jobbat bland annat som vakt vid ett kärnkraftverk och som familjedagvårdare.

- Jag ville vara hemma med mina barn medan de var små. Nu är de stora och klarar sig själva, så det fanns inget som hindrade mig från att ta ett skiftesjobb.

Metrochaufförerna jobbar i tre skift. Öztürk bor i Bastviken i Esbo och börjar och går av sina arbetspass i Mattby. Hon har i regel samma skift en vecka åt gången. Den tidiga morgonturen börjar klockan 4 och den sista kvällsturen slutar vid midnatt.

- Arbetstiderna är oregelbundna och passar inte alla, trots att arbetsgivaren försöker hjälpa till exempel barnfamiljer att få dagvården att fungera, säger Öztürk.

En stor del av metrotågens funktioner styrs på distans från övervakningscentralen i Hertonäs. Rutten är inprogrammerad och i normala fall är chaufförens uppgift främst att följa trafikregler, öppna och stänga dörrar samt hålla lagom hastighet.

- Det mesta av tiden sitter man ensam i en mörk tunnel. Jag brukar lyssna på ljudböcker eller humorpoddar för att hållas vaken och få tiden att gå. Under tidiga morgonpass ringer jag ibland min mamma, som är väldigt morgonpig.

När något oväntat sker måste chaufförerna kunna agera och fatta snabba beslut. Om till exempel dörrarna krånglar eller

– *Det var svårt att stänga dörren mitt framför näsan på passagerare.*

METRONS ÖVERVAKNINGSCENTRAL håller kontakt med chaufförerna via radiotelefoner. Tågens hastighet regleras med en spak, men det finns alternativa bromssystem för till exempel nödsituationer.

DET FINNS kring 170 metrochaufförer i Helsingforsregionen, varav en handfull enligt Katja Öztürks uppskattning är svenskspråkiga. Öztürk meddelar alltid om till exempel förseningar på finska, svenska och engelska.

strömmen bryts, försöker de fixa felet med hjälp av telefonstöd från depån.

- I början var det svårt att stänga dörren framför näsan på framskyndande passagerare. Speciellt i rusningstrafik är marginalerna ändå så små att då ett tåg är försenat, påverkas hela metrotrafiken. Om en dörr går sönder för att någon springer mellan den, kommer ingen någonstans.

Ändrat klientel

Helsingforsmetron har byggts ut i flera etapper. Förutom på stationerna märks skillnaden inne i tunnelarna. En av gränserna går i Gräsviken.

- På Esbosidan finns det breda, upphöjda kanter i tunnelarna före och efter stationerna. Om tåget behöver utrymmas, kan passagerarna enkelt ta sig till tunneln för mötande trafik. Vid de äldre stationerna finns det bara ett smalt grusstråk vid sidan om spåret, säger Öztürk.

Hon har inte skonats från obehagliga upplevelser, trots att hon lyckats undvika chaufförernas värsta mardröm: att köra över en människa. Mest bekymmer har hon av berusade.

- En gång fick jag åka in till Järnvägsstationen i snigelfart, eftersom en full person stod och vajade farligt nära spåret. Senare hittade jag honom sovande på tågsätet vid vändspåret och då kom vakterna och hämtade honom.

Ibland brukar Öztürk roa sig med att fundera över vilka liv passagerare hon ser på perrongen lever. Hon har också lärt sig att känna igen vissa "stammisar" på stationerna.

- Kundkretsen har ändrat tydligt under coronatiden. Andelen människor som bara vill in i värmen en stund har ökat medan pendlarna blivit färre, säger Öztürk.

Svårslagen utsikt

Öztürk säger att jobbet är som bäst när trafiken löper som planerat och människor uppför sig bra. Hon har också vissa smultronställen längs med banan. Ett av dem finns i Rastböle.

- Havsutsikten är alldeles fantastisk! Jag brukar också följa med en svanfamilj som bor i Botbyviken.

Liksom anställda i andra yrken gör också metrochaufförer bort sig ibland. Öztürk har till exempel kört överhastighet och öppnat dörrarna åt fel håll.

- Jag hade handväskans rem runt handleden och den fastnade i dörröppningsspaken när jag hissade upp gardinerna. Vi gick igenom incidenten med min chef och sedan dess har jag alltid väskan på sätet bredvid mig.

Med ett svagt gnissel passerar tåget Nordsjö och kör vidare mot Kasäckers metrodepå. På depån städas och repareras tågen. Ovanför finns kontor och personalutrymmen.

Öztürk saktar in till 30 km/h och styr in till ett växelspår som markerats med klargul färg. Hon hälsar på några arbetstagare som står vid sidan om spåret i gula varselkläder.

- Hälsandet är en social grej, men har också en säkerhetsaspekt. Gesten visar att jag sett arbetstagarna och är vaksam på var de rör sig.

Tåg 13, kör in till spår 6, meddelar kontrollcentralen.

- Uppfattat, svarar Öztürk. □

Maailmanparantaja

Toimittaja, tietokirjailija ja mediapersoona Ina Mikkola haluaa olla jotain muuta kuin ihan kiva.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa Tyni

Nuori nainen keikistelee Kolmen sepän patsaalla Helsingin ytimessä, eikä se jää ohikulkijoilta huomaamatta. Moni jää ihaillemaan minihameeseen ja tolppakorkoihin pukeutunutta **Ina Mikkolaa**, ja rohkeimmat pyytävät häntä selfiekuvaan.

Mediasta tuttu Mikkola ottaa Motiivin kuvauksen kuin ammattilainen, työnä. Ja sitä se onkin, vaikka veistoksen rau-taa takovat sepät saattaisivat hiukan ihmetellä kuvaajan ja mallin touhuja. **Felix Nylundin** taideteos paljastettiin vuonna 1932, eivätkä silloiset työnsankarit näyttäneet Ina Mikkolalta. Nyt näyttävät.

- Saan paljon palautetta siitä, miltä näytän. Suorapuheisuus yhdistettynä ulkoiseen olemukseeni ärsyttää, mutta en anna sen häiritä. Minulla on missio, ja tiedän mitä teen, hän sanoo.

Tänä syksynä toimittaja Ina Mikkolaan, 30, on törmännyt lähes joka käänteessä: Elokuussa häneltä ilmestyi *Runkkarin käsikirja*, yli 300-sivuinen järkäle masturboinnista, seksuaalisesta älykkyysosamäärästä ja pornolukutaidosta. Lokamarraskuussa hän juonsi ja toimitti Ylen eri alustoille levityvää *Tilipäivä*-ohjelmakokonaisuutta ja ehti osallistua myös MTV:n lauantai-iltojen hittiin *Masked Singeriin*.

”Missioni on muuttaa maailmaa”

Mikkolan missio on muuttaa maailmaa. Töissään hän ottaa poikkeuksellisen suoraan kantaa käsittelemisensä aiheisiin. Myös halu vaikuttaa paljastuu välittömästi, sillä lähettämiensä sähköposteihin hän on kirjannut ammatikseen revolutionista, journalist & filmmaker.

Ylen *Tilipäivä*-ohjelmasarjaa tehdessään Mikkola perehtyi työelämän epäkohtiin ja tabuihin - ja järkyttyi.

- Suomalainen työelämä näyttää kaikkea muuta kuin tasa-arvoiselta. Miten paljon vääryyttä ja ala-arvoista kohtelua ihmiset joutuvat duunissa kokemaan ja kestämään, hän puuskahtaa.

Kahdeksassa tv-jaksossa käsiteltiin muun muassa työssä tapahtuvaa seksuaalista häirintää, uupumusta, työpaikan haitallisia hierarkioita ja palkkausta.

Puhutaanpa siis palkoista. Suomessa tilipussin sisältöä ei ole tapana avata edes lähimmälle ystävälle tai työkaverille saati laajemmalle joukolle. Mikkolan mukaan syytä olisi.

- Palkka-avoimuuden ydin ei ole siinä, että uteliaisuuttaan kyselee, mitä toinen ansaitsee. Avoimuuden lähtökohtana on se, että kukin voi suhteuttaa oman palkkansa ja tehtävänsä muihin samalla alalla ja mahdollisesti samalla työpaikalla työskentelevien ansioihin, hän sanoo.

Ja tottahan se on. Niin kauan kuin palkkapuhe on epä-määräistä nurinaa työpaikan kahvihuoneessa, tilanteesta hyötyy vain työnantaja.

”Suomessa häpeä on vallitseva tunne”

Palkkahiljaisuus johtuu Mikkolan mielestä kulttuuristamme, jossa häpeä on vallitseva tunne.

- Olemme pieni kansa, jonka kulttuurin ei kuulu itsensä kehuminen vaan pienentäminen.

Palkkakeskustelussa häpeän vastinparina toimii kateus.

- Kummatkin ovat hankalia tunteita ja tekevät palkoista puhumisesta vaikeaa. Hävettää, jos ansaitsee vähemmän kuin toinen ja sitten vasta nolottaakin, jos ansaitsee enemmän. Joku voi vaikka kadehtia!

Vaikeuskerrointa lisää se, että monen mielessä palkka kietoutuu ihmisarvoon.

- Vaikka ei niillä ole mitään tekemistä keskenään. Jokainen on arvokas omana itsenään riippumatta siitä, paljonko hänellä on massia.

Myös Mikkolaa kuumottaa puhua omista palkkioistaan, mutta hän on pikkuhiljaa opetellut avoimuutta.

- Vielä joku vuosi sitten menin ihan puihin, kun joku kysyi, mitä ansaitsin juontokeikasta tai jostain muusta työstä. Nykyään kerron, jos kysytään.

”Sitten tuln vitun vihaiseksi”

Alun perin ohjelmasarjassa ei ollut tarkoitus käsitellä seksuaalista häirintää ja ahdistelua työpaikoilla, mutta sitten yleisöltä alkoi vyöryä toistan toistaan törkeämpiä kokemuksia aiheesta.

AIKAJANA

1990

Syntyi Vantaalla.

1999

Teki ensi haastattelunsa Karpolla on asiaa -ohjelmassa.

2006

Aloitti Kallion lukiossa ja Nuorten ääni -toimituksessa.

2009

Muutti Helsinkiin yhdessä elämäkumppaninsa kanssa.

2011

Aloitti Ylen Hullu juttu -ohjelman toimittajana.

MITÄ
VIRKAA ON
AY-LIIKKEELLÄ,
INA MIKKOLA?
KATSO VIDEO
motivilehti.fi

*– Meitä suomalaisia
hävettää ihan kaikki!*

– Seksuaalisuus on meidät liikkeelle paneva perusvoima.

- Luin viestejä ja itkin. Ja tulin vitun vihaiseksi. Oli pakko ottaa aihe käsittelyyn.

Reaktio kuvaa hyvin Mikkolan tapaa työskennellä. Ensinnäkin tulee tunne, sitten aiheen analyttinen pohdiskelu ja perinpohjainen taustatyö ja lopuksi valtavirrasta poikkeava tapa toteuttaa idea.

- Ruudussa se voi näkyä vaikka niin, että studioon ei raahata 40-60 -vuotiaasta miestä vaan asian tuntijoina onkin nuoria naisia, hän sanoo.

Ohjelmasarjan konseptiin kuului monikanavaisuus ja se, että joka jaksossa pyrittiin löytämään keinoja ongelman taklaamiseksi. Esimerkiksi häirintää käsittelevän jakson johtopäätös oli muuttaa työpaikan kulttuuria niin, ettei minkäänlainen häirintä ole sallittua.

- Se koskee myös asiakkaita. Juuri asiakaspalvelutehtävissä moni joutuu keuhkoihin vihjailuja ja käpälöintiä. Pomojenkin on aika tajuta, ettei asiakas ole aina oikeassa. Työntekijä tarvitsee tukea, eikä asiaa saa kuitata sillä, että "se nyt vaan kuuluu asiaan". Ei kuulu.

"Kasassa on vallankumouksen ainekset"

Mikkolaa pidetään seksipositiivisuuden sanansaattajana, ja hän kantaa tittelin pää pystyssä.

- Seksuaalisuus on meidät liikkeelle paneva perusvoima, mutta puhumme asiasta häpeillen tai naureskellen. Tai sitten hyvin ongelmakeskeisesti, koska moni kokee suorituspainetta, keuhkoihin tai haluttomuutta.

Mikkola peräänkuuluttaa avointa ja rakentavaa keskustelua seksuaalisuudesta. Hänelle aihepiiri on helppo, sillä hän tiedosti jo nuorena, miten suuri voima seksuaaliseen itsevarmuuteen liittyy.

- Se heijastuu omanarvontuntoon, kaikkeen tekemiseen, koko elämään. Parhaimmillaan hyvä omanarvontunto voi heijastua myös palkkaan. Seksuaalisesti itsevarma ihminen saattaa herkemmin uskaltaa pyytää itselleen lisää liksaa.

Mikkola ei tietenkään väitä, että hoitoalan surkeat palkat nousevat, jos muutama hoitaja voimaantuu ja rohkaistuu pyytämään itselleen palkankorotusta.

- Mutta ajattele, jos me kaikki voimaantuisimme. Mitä se tarkoittaisi koko yhteiskunnan tasolla? Kasassa olisi vallankumouksen ainekset.

"Hullu juttu täytti yhden unelman"

Brändi ja ura. Niitä sanoja Ina Mikkola sanoo karttavansa, melkein inhoavansa, koska ne kuulostavat liian rakennetuilta, feikeiltä.

- Menen joka tilanteeseen omana itsenäni, Inana, ja teen ratkaisuni intuition varassa. En tiedä, mitä isoissa mediataloissa ajatellaan minusta, mutta onnekseni olen kohdannut ihmisiä, jotka ovat uskoneet minuun sellaisena kuin olen.

Mikkolan ura - käytetään nyt sitä sanaa paremman puutteessa - mediassa alkoi 9-vuotiaana legendaarisen **Hannu Karpon** ohjelmassa, johon hän haastatteli elokuvaohjaaja **Renny Harlinia** ja keihäänheiton maailmanmestaria **Aki Parviaista**.

- Kysymykset sain keksiä ihan itse, hän sanoo polleana.

Peruskoulun jälkeen Mikkola pääsi Kallion ilmaisu- ja taiteen lukioon ja sai puhetaidon opettajaltaan vinkin hakeutua Helsingin kaupungin **Nuorten ääni** -toimistukseen.

- Siellä rakastuin televisio- ja videoilmaisuun ja halusin palavasti päästä kuvaamaan ja leikkaamaan.

Ylioppilaaksi päästyään hän jatkoi media-alan opintoja Metropolia Ammattikorkeakoulussa ja hänet valittiin jo opiskeluaikanaan Ylen **Hullu juttu** -asiaohjelmaan toimittajaksi.

- Se oli yhden unelman täyttymys, päästä tekemään juttuja yhteiskunnallisesti tärkeistä aiheista viihdyttävästi ja samalla oivaltavasti.

Viime vuodet Mikkola on ollut nosteessa. Subilla ja MTV:llä esitetty **Ina < 3 porno** toi televisioalan tavoitelluimman palkinnon, **Kultaisen Venlan**, ja **Runkkarin käsikirja** isoja otsikoita ja nimeä tietokirjailijana. Suuren kysynnän vuoksi teoksesta otettiin lisäpainos alta aikayksikön.

"Asioilla on oltava alku ja loppu"

Rusetillaan, vintage-pukeutumisellaan ja korkkareillaan Mikkola rikkoo räväkällä tavalla toimittajiin liitettyä mielikuvaa.

- Minun kaltaistani ei ole totuttu näkemään vetämässä asiaohjelmia. Se kertoo lähinnä siitä, kuinka suppea kasvokavalkadi tv-alalla vallitsee. Etenkään vähemmistöt, kuten maahanmuuttajat, vammaiset ja vaikka romanit eivät saa tarpeeksi tilaa tv:n toimijoina.

Juuri nyt Mikkola tuntuu nauttivan monipuolisesta työstään ja riippumattomasta asemastaan media-alan sekatyöläisenä.

- En haaveile vakituisesta työstä. Vapaus on minulle tosi tärkeä arvo, ja pidän siitä, että asioilla on alku ja loppu.

Sama täällä. Se oli tässä. Kiitos, Ina! □

2014

Töihin Bassoradion aamuohjelmaan

2015

Valmistui Metropolia Ammattikorkeakoulusta.

2018

Ina < 3 porno -sarja Subilla ja MTV:n suoratoistopalvelussa.

2020

Ilmestyi Runkkarin käsikirja ja toimitti Ylen Tilipäivää.

Motiivini

OLET TUNNETTU MEDIAKASVO. HALUATKO OLLA HERMUSEN TAI TIMO T.A. MIKKOSEN MANTTELINPERIJÄ?

En, sillä jokainen rakentaa oman polkunsaa. Toimittajaidolini on Hannu Karpo. Minulla on jopa karvahattu, lilanvärinen tosin ja tehty tekoturkiksesta.

SINUT NÄHDÄÄN AINA RUSETTI PÄÄSSÄ. MIKSI?

Pidän rusettien estetiikasta, mutta samalla siitä on muodostunut kapinan väline. Ylistys tyttöydelle ja sille, ettei vakavaa duunia tarvitse tehdä otsa rypyssä.

OLET LAULANUT PUNKBÄNDISSÄ. MITEN PUNK OLET?

Täysi kymppi. Olen edelleen sitä mieltä, että systeemi pitää muuttaa, jos systeemi on paska.

Alueelta

10_Laatikko_ingressi

Pohjanmaa

Rannikko-Pohjanmaan JHL - Kustösterbottens JHL 391

- Yhdistyksen ensimmäinen purkamiskokous 16.12. klo 17, rav. Crazy Cat, Kauppatori 1, Kristiinankaupunki.
Esityslistalla yhdistyksen purku. På föreningsmötet behandlas upplösning av Kust-Österbottens JHL 391. Anmälan om deltagande/ilmoittautuminen Sari-Milla Ingves tel./puh. 040 764 0924.
- Yhdistyskokous / föreningsmöte 30.12. kl 17, rav. Crazy Cat, Kauppatori 1, Kristiinankaupunki. På föreningsmötet behandlas upplösning av förening 391, verksamhetsberättelse och bokslut för 2020, beviljande av

ansvarsfrihet för styrelsen. Yhdistyskokouksessa käsitellään yhdistyksen 391 purku, vuoden 2020 toimintakertomus ja tilinpäätös, hallitukselle vastuuvapauden myöntäminen. Anmälan om deltagande/ilmoittautuminen Sari-Milla Ingves tel./puh. 040 764 0924.

Sisä-Suomi

Äänekosken JHL 608

Äänekosken JHL ry 608 toivottaa kaikille jäsenilleen Hyvää ja Rauhallista Joulunaikaa. Tarjoamme jäsenkorttia näyttämällä torttukahvit kahvila Wilhelmiinassa viikon 51 ajan eli 14.-19.12.2020.

Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laleta-tapahtuma

Mikäli haluat kokousilmoituksen lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan ”Haluan tapahtuman myös Motiivi-lehteen”.

Copper Inside KUPARI SISÄLLÄ

TAUDINAIHEUTTAJAT ULKONA

Kupari torjuu 99,9% bakteereista ja viruksista.

Copper Inside -kuparimaski on tehty kuparikuidusta.

Copper Inside -kuparimaski syöjaa myös käyttäjäänsä.

Copper Inside -kuparimaski ei ole kertakäyttömaski vaan sillä on pitkä käyttöaika.

Copper Inside -kuparimaskin käyttö vähentää jätettä ja tulee edullisemmaksi.

Copper Inside -Kuparimaski on steriili, hajuton ja mukava käyttää.

Copper Inside -kuparimaski on CE-luokka 1 lääkinällinen laite.

Tyyppi IIR, kirurginen suu-nenäsuojain, TÜV:n tarkastama ja FDA hyväksytty.

Ei enää
maskneaa
tai muita iho-
ongelmia!

 IMMITEC
www.immitec.fi

MATEMATIIKAN
OPETUKSEN JA OPPIMISEN
TÄYDENNYSKOULUTUSOHJELMA
FORTBILDNINGSPROGRAM OM
MATEMATIKUNDERVISNING

LUMATIikka

MITEN OPETTAA MATEMATIIKAA OPPIJALÄHTÖISESTI JA INNOSTAVASTI?

ILMOITTAUDU MAKSUTTOMIIN
VERKKO-OPINTOIHIIN NYT!
ANMÄL DIG TILL AVGIFTSFRIA NÄTSTUDIER NU!

LISÄTIEDOT/TILLÄGGSINFORMATION:
LUMATIikka.LUMA.FI

”SAIN HYVIÄ EVÄITÄ JA
VARMUUTTA MATEMATIIKAN
OPETTAMISEEN. MATEMATIIKAN
OPETTAMINEN TUNTUU TOSI
KIVALTA!
TÄLTÄ KURSSILTA AION VIEDÄ
OMAA OPETUKSENI
PALJONKIN! ON KIVAA, ETTÄ
MATERIAALIT SÄILYVÄT TÄÄLLÄ
MYÖS KURSSIN PÄÄTTYMISEN
JÄLKEEN.
KURSSIN SEURAUKSENA
AJATTELEN MATEMATIIKAN
OPETTAMISEN OLEVAN PALJON
INNOSTAVAMPAA.”
- ALKUOPETTAJA

@LUMATIikka
#LUMATIikka

JHL-SHOPin tuotteissa suosimme kotimaisuutta ja painotamme ekologisesti kestäviä ja eettisesti valmistettuja tuotteita.

Jäsenten JHL-SHOPista voit tilata itsellesi tai lahjaksi liiton tunnuksilla merkittyjä tuotteita.

Kaikkien toimitusten kiinteä toimitus- ja kuljetusmaksu on vain 4,00 euroa.

Joulukuussa JHL-SHOPissa myynnissä kotimainen seinäkalendareri (hinta 3,50 euroa).

Jokaisella kalenterilehdellä on JHL:n mietelause työelämästä!

go.innoflame.fi/goshop/jhl/

JHL kouluttaa

JHL-opiston kevään koulutuksissa on useita kiinnostavia uutuuksia. Koulutukset järjestetään pääsääntöisesti etäopetuksena muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Kaikille osallistujille tiedotetaan erikseen käytännön järjestelyistä.

Työsuojelun peruskurssi, 5 pv, 18.–22.1. etäopetuksena

Kurssilla perehdytään työpaikan työsuojelutoiminnan perusteisiin ja toimintaa ohjaaviin säädöksiin, työsuojeluorganisaatioon sekä työsuojeluhenkilöstön tehtäviin. Kurssi soveltuu kaikille toimialoille, ja on tarkoitettu työpaikan työsuojeluvaltuutetuille, -varavaltuutetuille, -päälliköille, työsuojelutoimikuntien tai vastaavien jäsenille, työsuojeluasiamiehille sekä oman koulutussopimuksen mukaisesti myös luottamusmiehille.

Hakuaika päättyy 14.12.2020.

Tulevaisuusseminaari, 2 pv, 4.–5.2. etäopetuksena Uusi kurssi

Seminaarissa tarkastellaan yhteiskunnan ja työelämän muutoksia ja niiden vaikutusta oman työpaikan sekä henkilöstönedustajan työhön. Se sopii myös kokemusten vaihtoon ja toimii sytykkeenä omaan toimintaan. Kurssi soveltuu kaikille toimialoille ja on tarkoitettu työpaikkojen henkilöstönedustajille koulutussopimuksen mukaisesti. Hakuaika päättyy 28.12.2020.

Tunne- ja turvataitokasvatus lapsille ja nuorille, 2 pv, 16.–17.2. etäopetuksena, Uusi kurssi

Tunne- ja turvataitokasvatus on lasten omien voimavarojen ja selviytymiskeinojen laaja-alaista vahvistamista. Se tukee lasten itsetuottamusta sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja parantaa kykyä puolustaa itseä ja pitää huolta rajoista kiusaamis- ja ahdistelutilanteissa. Hakuaika päättyy 11.1.2021.

Virkamiesoikeuden syventävä kurssi, 1 pv, 9.3.2021 etäopetuksena Uusi kurssi

Kurssilla syvennytään virkaehtosopimusoikeuden ja virkamiesoikeuden erityiskysymyksiin, valtion ves/tessin ja lain mukaisiin virkamiehen oikeussuojakeinoihin sekä virkamiehen oikeusasemaan vaikuttaviin periaatteisiin. Kurssille voivat osallistua valtion koulutussopimuksen mukaisesti luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut, yt-tehtävissä toimivat ja varahenkilöt sekä ammattiosaston puheenjohtajat. Koulutus on palkallista ay-koulutusta valtion koulutussopimuksen mukaisesti. Hakuaika päättyy 1.2.2021.

HALOO

Laiton vai laillinen?

JHL:N JÄSENET käyttivät viimeksi työtaistelu- ja lakko-oikeuttaan loka- ja marraskuussa. Ensimmäinen lakkoiltiin Oulun kaupungin ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistamisista ja sitten Jyväskylän kaupungin jättilomautuksia vastaan.

Usein työnantajapuoli pyrkii leimaamaan lakot laittomiksi. Jyväskylässä näin kävi jo ennen kuin lakko oli alkanutkaan. Työnantaja piti lakkoa ”laittomana poliittisena työtaisteluna”. Myös paikallislehti Keski-Suomalainen (29.10) otsikoi sen lakkoa edeltävänä päivänä laittomaksi.

Työntekijällä on kuitenkin oikeus tietyn edellytyksien ja rajojen puitteissa osallistua lakkoon, eli seisauttaa työntekonsa väliaikaisesti. Entä koska lakko on laitton tai laillinen? Voiko sen tietää etukäteen? □

MIKÄ ON LAKKO-OIKEUS?

Työtaisteluoikeus on työntekijöiden ammatillisesta yhdistymis- ja järjestäytymisvapaudesta johdettava perusoikeus. Lakko on keskeinen työtaistelumuoto. Se on kollektiivinen työtaistelutoimi, eli henkilökunnan suorittama toimenpide. Sillä pyritään tietyn tarkoituksen toteuttamiseen painostuksen tai uhan avulla, ja se liittyy ainakin välillisesti palvelussuhteeseen. Se voidaan toteuttaa monin eri tavoin.

KOSKA LAKKO ON LAILLINEN?

Yleensä työtaistelutoimet ovat sallittuja silloin, kun niitä ei ole erikseen kielletty. Työ- ehtosopimus (tes) asettaa työrauhavelvollisuuden sopimuskaudeksi, jolloin työehtosopimusta vastaan kohdistuvat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Kun voimassa oleva työ- tai virkaehtosopimus on päättynyt, alkaa niin kutsuttu sopimukseton tila. Silloin erilaiset työtaistelutoimet ovat laillisia.

MIKÄ ON POLIITTINEN LAKKO?

Poliittisella lakkoilulla pyritään poliittisiin tai yhteiskunnallisiin päämääriin. Myötätunto- eli tukilakolla taas osoitetaan tukea jonkin toisen alan tai toimipaikan lakossa oleville. Tukilakko tai poliittinen lakko on laillinen, jos lakolla ei osaksikaan pyritä vaikuttamaan oman tes:n määräyksiin. Myös tuettavan tukilakon on oltava laillinen. Kunnan ja valtion virkamiehillä ei ole oikeutta poliittiseen tai myötätuntolakkoon.

MIKÄ ON LAKKOSAKKO?

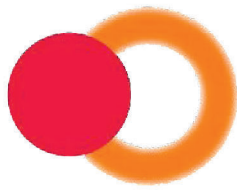
Työnantaja voi haastaa ammattiliiton ja yhdistyksen työtuomioistuimeen työrauhavelvoitteen rikkomisesta. Tuomioistuin voi tuomita ne hyvityssakkoon, jos lakon aikana tes on ollut voimassa ja lakon katsotaan kohdistuvan johonkin tesissä sovittuun asiaan ja työnantajan työjohto-oikeuteen. Laittoman lakon seuraukset kohdistuvat aina ammattiliittoon tai sen jäsenyhdistykseen eivätkä yksittäiseen työntekijään.

Keijo Tarnanen
lakimies
Oikeudelliset asiat

OSAPUOLTEN ETUKÄTEEN esittämät kannanotot työtaistelun laillisuudesta ovat vain heidän omiaan, usein tarkoitushakuisia arvioita. Arvioita on kyllä sinänsä helppo esittää lakkoja koskevaan laajaan oikeuskäytäntöön nojautuen. Laillisuudesta päättää lopulta aina kuitenkin työtuomioistuin. Yksittäisen työntekijän näkökulmasta lakkoa voi pitää laillisena, kun toimeenpanijana on yhdistys tai liitto.

LUE LISÄÄ JHL:n työtaisteluoppaasta
jhl.fi > hakusana työtaistelu

Työttömyyskassan palvelut laajenivat

Nettisivuillamme on aloittanut virtuaaliavustaja Elsa, joka auttaa kävijöitä usein kysytyissä kysymyksissä. Mikäli Elsalta ei vastausta löydy, ovat ihmiskollegat valmiina vastaamaan yleisluontoisiin kysymyksiin chatissa klo 10–14 välillä. Chat-palvelu on käytössä, kun näkyvissä on painike: "Chattaa asiakaspalvelun kanssa". Tietoturvan vuoksi henkilökohtaista neuvontaa saa edelleen lähettämällä viestin eWertti Nettikassan kautta tai soittamalla puhelinpalveluumme.

Etuudet tulorekisteriin 1.1.2021 alkaen

Ensi vuoden alusta tulorekisteriin ilmoitetaan palkkatietojen lisäksi myös maksetut etuudet ja eläkkeet. JHL Työttömyyskassa ilmoittaa rekisteriin maksetut ansiopäiväraha-, vuorottelukorvaus- ja liikkuvuusavustustiedot, sekä myös ansiopäivärahan verovapaat kulukorvaukset.

Myös työttömyyskassa saa vuoden alusta lähien tulorekisteristä muiden etuuksien maksutiedot tulonsaantioikeuksiensa puitteissa, eli ne tiedot, joihin se on oikeutettu ja tarvitsee toiminnassaan. Muut sosiaalietuudet voivat vaikuttaa ansiopäivärahaan estävästi tai vähentävästi. Hakijan tulee edelleen ilmoittaa hakemistaan ja saamistaan etuuksista kassalle.

Työnantajilla on ollut velvollisuus ilmoittaa palkkatiedot tulorekisteriin vuoden 2019 alusta ja työttömyyskassa käyttääkin ensisijaisesti tulorekisteristä saatavia tietoja päiväraha-oikeuden määrittämisessä sekä päätösten perusteina. Tarvittaessa pyydämme lisäselvityksiä.

Poikkeuslait 2020 – mikä muuttuu vuonna 2021?

Koronavuoden 2020 poikkeuslaeista esitetään jatkettavaksi 31.3.2021 asti:

- suojaosan korotus säilyy 500 eurossa kuukaudessa ja 465 eurossa neljän viikon sovittelujaksolla
- sovittelun päivärahan erityistä sovittelujaksoa ja laskennallista palkkaa ei sovelleta
- yritystulojen sovittelua oman ilmoituksen perusteella jatketaan
- työttömyysetuutta voidaan maksaa ennakomaksuna ilman päätöstä kuudelta kuukaudelta (normaalisti kaksi kuukautta)
- liikkuvuusavustuksen työmatkan keston edellytys kokoaikatyössä säilyy yli kahdessa tunnissa (normaalisti kolme tuntia)

Osa poikkeuslaeista päättyy tämän vuoden loppuun. Niiden osalta palataan samaan käytän-

töön kuin ennen koronatilannetta, eli vuoden 2021 alusta lukien:

- viiden päivän omavastuuajalta ei makseta päivärahaa
- työssäoloaika on 26 viikkoa (poikkeusaikana 13 viikkoa)
- maksetut ansiopäivärahopäivät kerryttävät enimmäismaksuaikaa

Työllisyyden kuntakokeilu alkaa 2021

Vuonna 2021 alkaa osassa kuntia kokeilu, jossa tietyt TE-toimistojen tehtävät siirtyvät kuntien järjestettäväksi. Alueelliset kokeilut käynnistyvät 1.1.2021 ja päättyvät 30.6.2023. Osa hakijoista asioi edelleen TE-toimiston kanssa, osa siirtyy kuntien asiakkaiksi.

Työttömyyskassaan kokeilu ei vaikuta, sillä kassa saa työvoimapolitiittiset lausunnot myös jatkossa riippumatta siitä, antaako lausunnon TE-toimisto vai kokeiluun osallistuva kunta.

Työnhakijaksi ilmoittautuminen tapahtuu edelleen TE-palvelujen *Oma asiointissa*, josta hakija saa myös tiedon onko hän kokeilun asiakas.

Lisätietoja työllisyyden kuntakokeilusta löydät TE-palvelujen sivulta *te-palvelut.fi*

eWertti Nettikassa on sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta voit lähettää hakemukset ja ilmoitukset työttömyyskassaan itsellesi parhaiten sopivana ajankohtana.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa

Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhl.fi

eEmeli Puhelinkassa päivystää kello ympäri numerossa **010 190 300** ja henkilökohtaisesti maanantai–torstai klo 10–14. eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatko-hakemuksen, sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

MINÄ

Vuorossa elämän varjopuolella

Poliisivartija Harri Launonen on ollut jouluna useammin töissä kuin kotona. Kaltereiden takana pyhä ei eroa arjesta, mutta hurtti huumori kannattelee.

teksti Marina Wiik kuva Akseli Muraja

HARRI LAUNONEN
syntynyt 1978

KOTIPAIKKA
Kuopio

AMMATTI
vartija,
Kuopion poliisivankila

KOULUTUS
rakennusalan
perustutkinto, poliisi-
hallinnon vartijakurssi

PERHE
vaimo, kaksi lasta, koira

HARRASTUKSET
kuntosali, lenkkeily

6+

joulu-
aattoa
töissä

12 SELL

12

tuntia
työvuorossa

10

kilometrin
työmatka

– Vartiointi on
haastavaa asiakas-
palvelua, jossa täytyy
olla pelisilmää.

5

univormua

1

tatuointi

14

työkaveria

7

avainta
nipussa

48

kengän
koko

0

vakavaa
työtapa-
turmaa

LUE LISÄÄ

poliisivartijan työstä
22.12. alkaen motiivilehti.fi

SUOMEN PSYKOLOGINEN INSTITUUTTI WWW.PSYK.FI

Työnohjaaja 2v(STOry) www.työnohjaaja.eu

Kriisityön erikoistumisopinnot 10 op www.kriisi.eu

Psykoterapian
perusvalmiudet 30 op www.psykoterapiaa.eu

Psykiatrinen lastensuojelutyö 5 op www.lastensuojelu.eu

NEPSY-ohjaaja 25 op www.nepsy.eu

Pariterapiakoulutus 1v
www.pariterapia.eu

JOHTAMINEN JA ESIMIESTYÖ

www.johtaminen.eu

LAPSET&NUORET ASIAKKAINA

www.nuoriso.eu

PSYKOLOGIA & PSYKIATRIA

www.psykologiaa.eu

MUISTISAIRAANHOITO

www.muistisairaanhoito.eu

KIRJAT & KORTIT

www.kirja.eu

ONLINE 24/7

VERKKOKURSSIT

www.verkkokoulutus.eu

Räätälöidyt koulutukset
tilauksesta. Kysy lisää
p. 010 2310333 gsm 045 2799 444
email: asiakaspalvelu@psyk.pro

Rokote suojaa myös kriittistä

Rokotteet pelottavat, mutta rokotusluottamus on Suomessa korkealla. Rokottamattomuus voi aiheuttaa riskin työntekijän terveydelle.

teksti Saara Paatero kuvat Vesa Tyni ja Doug Olson/Mostphotos.com

Turkulainen koulunkäynninohjaaja **Jennie Laakso** ei ottanut aiemmin influenssarokotteita. Hän ajatteli, ettei hänellä ollut perusterveenä rokotteelle tarvetta, sillä hän ei saanut yleensä edes flunssaa.

Käännekohta hänen suhtautumisessaan tapahtui viisi vuotta sitten, kun hän sairastui pahaan influenssaan. Laakso kertoi olleensa kuukauden vakavasti sairaana. Vain taudin oireet muuttivat välillä. Hän ei tiedä, että mistä sai sairauden, mutta voimakas kokemus pysäytti. Tämän jälkeen Laakso on ottanut joka vuosi influenssarokotteen ja myös pysynyt terveenä.

Jokavuotinen influenssarokote on herättänyt paljon keskustelua Laakson työyhteisössä, turkulaisessa koulussa. Mielipiteitä on Laakson mukaan työpaikalla laidasta laitaan. Mielipide-erot ovat hänen mukaansa kuitenkin mahtuneet työpaikalle eivätkä ole aiheuttaneet riitaa työtoverien kesken. Keskustelu rokotteista on heillä liittynyt pelkästään influenssarokotteeseen, eivätkä muut rokotteet ole saaneet aikaan juuri lainkaan keskustelua.

“Rokotus on etuoikeus”

Rokotteet, rokotuskriittisyys ja rokottamattomuus ovat olleet viime vuosina paljon esillä julkisuudessa. Laakso ajattelee, että rokotteiden ottaminen on kuitenkin jokaisen oma valinta ja jokaisella on varmasti omat perusteet ratkaisunsa.

- En ole itse rokotevastainen. Koen olevan etuoikeus, että meillä on mahdollisuus ottaa rokotteita, sillä meiltä työnantaja ei niitä vaadi. Keneltäkään ei voi vaatia rokotteita, sillä muutoin käveltäisiin itsemääräämisoikeuden yli, Laakso sanoo.

Uudet rokotteet kuitenkin epäilyttävät häntä.

- Haluan, että rokotteet ovat ensin käytössä muutaman vuoden, jotta ne todetaan hyväksi ja kannattaviksi. En ottaisi heti koronarokotetta, sillä haluan olla varma rokotteen turvallisuudesta, Laakso sanoo.

Rokotukset pelottavat

Erilaiset rokotuksiin liittyvät pelot ja huolet ovat tulleet tutuiksi erikoistutkija **Jonas Sivelälle**. Hän

tutkii Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella erilaisia rokotukseen liittyviä asenteita. Hän itse käyttää aiheesta puhuttaessa mieluiten sävyiltään myönteistä käsitettä rokotusluottamus.

- Suomessa rokotusluottamus on korkealla tasolla, mutta ajoittain rokotuksiin voi myös liittyä epärointiä. Jo alkuaajoista asti rokotuksiin on liittynyt erilaisia pelkoja, Sivelä kertoo.

Sivelän mukaan keskeistä rokotteissa ja niihin liittyvissä epäilyissä on erilainen toimintatapa verrattuna tavalliseen lääkkeeseen. Rokote otetaan ennalta, kun taas tavallinen lääke on jo olemassa olevaan sairauteen. Kysymykset turvallisuudesta ovat myös olleet keskeisiä ja herättäneet huolta.

Monet muistavat edelleen sikainfluenssarokotteen narkolepsiahaitat. Kysymyksiä turvallisuudesta ovat ruokkineet myös kerran julkaistut väärät tiedot rokotteiden vaaroista, joiden täydellinen kumoaminen on ollut hyvin vaikeata.

Rokotuskattavuus hyvä

Sivelän mukaan Suomessakin rokotusvastainen ilmiö tulee ottaa tosissaan, vaikka täällä on korkea luottamus tiedeyhteisöön, terveydenhuoltoon ja viranomaisiin.

Sivelä kertoo, että osa ihmisistä on kiinnostunut lukemaan internetin rokotusvastaista sisältöä.

Erilaiset salaliittosivustot ovat saaneet julkisuutta, mutta sivustot ovat hänen mukaansa todellisuudessa hyvin marginaalissa. Vaikka rokotuskriittisyydestä otsikoidaan välillä räväkästi, on Suomessa rokotuskattavuus keskimäärin erittäin hyvä, eli väestöstä hyvin suuri osa on saanut rokotteet.

- On myös huomioitava, että rokottamattomuus ja rokote-kriittisyys eivät ole sama asia. Erilaiset inhimilliset ja käytännölliset syyt voivat usein olla syynä rokottamattomuuteen, kun esimerkiksi ei jakseta nähdä tarvittavaa vaivaa. Joskus myös influenssarokotusaikaa voi olla vaikea varata ja rokotukseen voi olla erilaisista käytännön syistä vaikea päästä, Sivelä korostaa.

Monilta rokotukset myös unohtuvat, ja syy rokottamattomuuteen voi olla lääketieteellinen,

*– Rokottamattomuus
ei voi olla suoraan
työsuhteen
päättämisen syy.*

VIISI VUOTTA sitten sairastettu influenssa oli niin raju kokemus, että koulunkäynnin-ohjaaja Jennie Laakso ottaa nykyään joka vuosi influenssarokotteen.

KAHDEN LAPSEN ÄITI Jennie Laakso
on sitä mieltä, että lasten rokotus-
ohjelman pitäisi olla kaikille pakollinen.

– En ottaisi heti korona-rokotetta, sillä haluan olla varman turvallisuudesta.

INFLUENSSAROKOTTEEN rokote-kattavuus 3–6-vuotiailla ja yli 65-vuotiailla (%)

	ikä	
	3–6	yli 65
2015–2016	12	43
2016–2017	17	47
2017–2018	18	48
2018–2019	29	50

Lähde: Valtakunnallinen rokotusrekisteri THL

kuten rokotteiden ottamisen estävä sairaus. Sivelän mukaan ihmiset ymmärtävät rokotteiden terveydellisen merkityksen itselleen, lapsilleen ja koko väestölle ja ottavat yleensä rokotteet.

Rokottaminen suojaa muita

Joskus rokottamisen suoraa hyötyä on vaikea osoittaa yhden henkilön kohdalta. Rokote antaa turvaa rokotetun lisäksi muullekin väestölle, kun bakteereita tai viruksia on vähemmän liikkeellä ja tarpeeksi suuri osa ihmisistä on vastustuskykyisiä taudille. Rokotetut suojaavat heitä, joita ei ole voitu rokottaa ja jotka ovat herkkiä sairastamaan. Toisaalta rokotettu saa itsekin paremman suojan laumasuojan ansiosta.

Tautiepidemiat pysyvät hallinnassa vain, jos rokotuskattavuus on riittävän korkea. Taudit voivat myös palata, jos väestöstä riittävän monia ei ole rokotettu. Tuhkarokko on esimerkki taudista, joka on lähes kadonnut Suomesta, mutta jota ilmenee ajoittain. Ulkomailta tulleet tartunnat voivat levitä, jos väestöä ei ole rokotettu tautia vastaan.

Laakso kannustaa myös muita ottamaan rokotteita, sillä hänestä kyse on jokaisen omasta vastuusta. Kahden pojan äiti on sitä mieltä, että lasten rokotusohjelman pitäisi olla kaikille pakollinen. Hänen mielestään vanhempia voi hyvästä syystä pitää vastuuttomana, jos hän ei ota näitä rokotteita lapselleen.

– Työskentelen vaikeasti kehitysvammaisten lasten kanssa. Heistä monella on liittämissairauksia ja siksi haluan omalta osaltani turvata rokotteilani heidän terveyttään. Myös itselläni on näin parempi omatunto, Laakso kertoo.

Laakson työhön koulunkäynninohjaajana kuuluu lasten oppimisen ohjausta. Hän on työskennellyt yli kymmenen vuoden ajan Turun kaupungilla ja nykyisenä työpaikkana on Luolavuoren koulu. Koulu sijaitsee tällä hetkellä väistötiloissa vanhan koulurakennuksen sisäilmaongelmien vuoksi.

Koulunkäynninohjaajan työ on ulottunut myös luokkahuoneen ulkopuolelle, sillä aiemmin työhön kuului oppilaan kotona käymistä. Vaikka säännöllisiä influenssarokotuksia ei koulunkäynninohjaajan työssä vaadita, on työntekijöiltä joskus toivottu rokotuksia.

Tartuntatautilaki velvoittaa

Vuonna 2017 voimaan tullut tartuntatautilaki on tuonut influenssarokotukset monille JHL:n jäsenille hyvin omakohtaisesti tutuiksi.

Lain 48. pykälä velvoittaa sosiaali- ja terveys- huollon toimintayksiköiden työnantaja huolehtimaan siitä, että riskiryhmiin kuuluvien potilaiden ja asiakkaiden kanssa työskentelevillä on rokotussuoja kunnossa. Lain mukaan työntekijöiltä edellytetään rokotuksen kautta saatua suojaa influenssaa vastaan ja imeväisikäisiä hoitavilta hinkuyskää vastaan. Influenssakauden alkaessa ammatti- liittoon tulee säännöllisesti kyselyitä siitä, voiko työnantaja velvoittaa työntekijän ottamaan influenssarokotteen.

Työelämäasiantuntija **Anne Ranta** kertoo, että JHL suosittelee vahvasti influenssarokotetta ja korostaa yksilönvastuuta rokotteiden ottamisessa.

Ranta tietää, että joskus työntekijä on joutunut vaihtamaan alaa terveydellisistä syistä johtuvan rokottamattomuuden vuoksi. Laki kuitenkin mahdollistaa sen, ettei työntekijän ole pakko ottaa rokotteita, jos se vaarantaa henkilön terveyden.

Rokotteiden ottaminen tai sairastettu tauti on henkilökohtainen terveydentila koskeva tieto, eikä työnantajalla ole oikeutta käsitellä työntekijän terveyttä koskevia tietoja ilman työntekijän lupaa. Joskus tartuntatautilain tiukka tulkinta on aiheuttanut ongelmia työpaikoilla.

– Rokottamattomuus ei voi olla suoraan työsuhteen päättämisen syy, vaan on pohdittava onko työntekijä esimerkiksi siirrettävissä toisiin tehtäviin, Ranta kertoo.

Aina siirto toisiin tehtäviin ei ole mahdollista, jos esimerkiksi paikkakunta on hyvin pieni. Ranta muistuttaa, että myös suojainten käyttöä tulee harkita vaihtoehtona. Hän toteaa, että jo ennen tartuntatautilakia voitiin hoitotyössä edellyttää rokotteita.

JHL:ssä korostetaan, ettei tartuntatautilaki ole työn hankaloittamiseksi, vaan kyse on yleisestä turvallisuudesta. Lain avulla pystytään suojaamaan ihmisiä, ja työnantajalla on vastuu työpaikkojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.

– Työnantajan on arvioitava työskentelyn riskit työterveyshuollon kanssa sekä selvitettävä riskiryhmiin kuuluvat työntekijät, Ranta kertoo.

Koronarokotetta odotetaan

Maailmalla odotetaan rokotteita koronavirusta vastaan, mutta Ranta kertoo, että rokote ei ole vielä herättänyt kyselyitä ammattiliitossa.

Useat lääkeyritykset kehittävät tällä hetkellä koronavirusrokotteita. Rokotteeksi koronaa vastaan on ollut kehitteillä yli 200 erilaista rokoteaihiota, mutta näistä vain osa on edennyt ihmisillä tehtäviin tutkimuksiin. Vaikka koronarokotteen kehittämistä on nopeutettu, voi rokotteiden turvalliseksi kehittäminen viedä vielä aikaa. THL:n tutkimuksen mukaan mielenkiintoa rokotteita kohtaan on, sillä Suomessa noin 70 prosenttia väestöstä on kiinnostunut ottamaan mahdollisen koronarokotteen.

JHL:ssä rokotuksiin liittyvät kysymykset ovat keskittyneet influenssarokotuksiin. Vaikka tartuntatautilaki on nostanut sosiaali- ja terveydenhuollon rokotuskysymyksen esille, koskettaa rokottamattomuus ilmiönä monia muitakin JHL:n aloja. Vaarassa voivat olla esimerkiksi kouluissa, hoitotyössä tai varhaiskasvatuksessa muiden ihmisten kanssa läheisesti työskentelevät, jos hoidettavia ei ole rokotettu tarttuvia tauteja vastaan.

– Varhaiskasvatuksessa lasten rokottamattomuutta ei ole kuitenkaan vielä koettu kovin suureksi riskiksi, joka nostaisi työn eettistä kuormitusta, Ranta kertoo.

Erilaiset asenteet rokotteita kohtaan voivat kuitenkin aiheuttaa ristiriitoja työpaikoilla ja pelkoja

*Vastuullisesti
toimimalla voi
suojata muita.*

tai syyttelyä, jos kaikilla ei ole samat arvot. Työntantajille rokottamattomuus voi puolestaan näkyä sairauspoissaoloina ja taloudellisina vaikutuksina.

Rokote säästää yhteiskunnan varoja

Ylilääkäri **Ulpu Elonsalo** vastaa kansallisen rokotusohjelman ohjaamisesta THL:ssa. Kansallisen rokotusohjelman rokotteet ovat maksuttomia, ja niiden avulla väestöä pyritään suojaamaan erilaisia rokotuksin torjuttavia tauteja vastaan.

Hän korostaa rokotteiden turvallisuutta ja Suomessa tehtävää perusteellista työtä ennen kuin rokotteet otetaan mukaan rokotusohjelmaan.

- Vastuullisesti toimimalla voi suojata muita, sillä esimerkiksi hinkuyskä on pikkuvauvalle hengenvaarallinen tauti, Elonsalo kertoo.

Rokotteiden avulla voidaan myös ohjata yhteiskunnan varoja muuhun terveystyöhön, kun infektio- tautien torjunta ei tule niin kalliiksi.

- Ihminen hyötyy itse rokotamisesta siten, ettei sairastu vakavaan tautiin. On tärkeää, että ihmiset suojautuvat rokotusohjelman mukaisilla rokotteilla, Elonsalo sanoo. □

Pitkä tie rokotteeksi

UUDEN ROKOTTEEN KEHITTÄMINEN on kallista ja kestää jopa 10–15 vuotta. Aluksi laboratorio- ja eläinkokein tutkitaan erilaisia rokote-aihoita, joista vain osa etenee myöhempiin vaiheisiin.

KOKEISSA TUTKITAAN erilaisia antigeenejä eli vaikuttavia aineita, joiden on tarkoitus käynnistää elimistön suojaimekanismit. Varsinaisessa rokotteessa on tämän lisäksi apuaineita, joista tavallisin on vesi.

ROKOTTEEN TURVALLISUUDEN ja tehon varmistaminen tapahtuu neljässä vaiheessa. Terveillä vapaaehtoisilla koehenkilöillä tutkitaan, että onko rokotteella haittavaikutuksia. Rokotetta testataan yleensä tuhansilla tai jopa kymmenillä tuhansilla ihmisillä ennen kuin se saa myyntiluvan lääkevalvontaviranomaiselta.

MYNTILUVAN JÄLKEENKIN lääkevalvontaviranomainen valvoo rokotteen käyttöä sekä sen hyötyjä ja haittoja. Kaikkein harvinaisimmat haittavaikutukset voivat tulla esiin tässä vaiheessa.

Lähde: Ulpu Elonsalo, THL

y Hour All Day

OPEN
24 / 7

LIVE
MUSIC
24 / 7

BAR
24 / 7

Sinä olet siellä.

Aikakauslehteen uppoudutaan. Silloinkin, kun ympärillä sattuu ja tapahtuu. Lehden ja lukijan suhteesta hyötyy myös mainostaja. Lue lisää: aikakausmedia.fi/sinaoletsiella

AIKAKAUSMEDIA

Milloin palkka- saatava vanhenee?

Tarja Terävä, lakimies,

Oikeudelliset asiat
tarja.terava@jhl.fi

Kysymykseen ei ole helppoa vastausta, sillä korkein oikeus ja työtuomioistuin ovat päätyneet palkkasaatavien vanhenemisissa ja kanneajoissa erilaisiin tulkintoihin.

KANNEAJAT JA palkkasaatavien vanheneminen riippuvat siitä, mihin vaadittava palkka perustuu. Työsuhteessa palkka voi perustua työ sopimukseen, työehtosopimukseen tai lainsäädäntöön. Syy, miksi kannejasta kisataan, liittyy työ sopimus- ja työaikalain kanneajojen eroon.

Karkeasti kuvattuna keskeinen ero on, että työ sopimuslain mukainen kanne aika työsuhteen kestäessä on viisi vuotta saatavan eräänymisestä. Kanne aika voidaan tuon ajan kuluessa katkaista esimerkiksi vaatimalla maksamatta olevaa palkkaa kirjallisesti yksilöiden. Työsuhteen päättymisestä lähtee kulumään kahden vuoden kanne aika, jota ei voi katkaista.

Työaikalain mukainen kanne aika puolestaan on kaksi vuotta siitä, kun oikeus työ aikakorvaukseen on syntynyt, eikä vanhenemistä voida katkaista.

KYSYMYS ON OLLUT ajankohtainen korkeimman oikeuden tuomion (KKO:2018:10) jälkeen. Tuomiossa oli kyse SOS-lapsikylän sijaisvanhempien työehtosopimukseen perustuvista palkkasaatavista.

Korkein oikeus arvioi palkkasaatavien perustuvan työ aikaan ja arvioi kanne aikaa työ aikalain mukaan. Näin osa työ sopimuslain kannejajan perustella vaadituista palkkasaatavista katsottiin vanhentuneiksi.

Tuomio oli äänestysratkaisu, johon jätettiin kaksi eriävää mielipidettä. Ratkaisu oli yllättävä siksi, että työtuomioistuin oli vakiintuneesti tulkinnut työehtosopimukseen perustuvien palkkasaatavien kannejajan työ sopimuslain mukaisesti.

TYÖTUOMIOISTUIN TUTKI kanne aikakysymystä taas pian korkeimman oikeuden ratkaisun jälkeen. Kanne aikaa koskeva kysymys ratkaistiin väli tuomiolla (TT:2019:30). Työtuomioistuin ei väli tuomiossa muuttanut vakiintunutta tulkintalinjaansa, ja se perusteli kantansa kattavasti.

Kysymys siitä, oliko ensi hoitajien kanssa varallaoloksi sovittu aika luonteeltaan työ aikaa, ratkaistiin työtuomioistuimen tuomiossa TT:2020:30. Tuomiossa arvioitiin varallaolon aikaisia olosuhteita kokonaisuutena ja todettiin ensi hoitajien varalla olleensa niin sidottuja työhönsä ja työ paikkaansa, että varallaolo aika oli luettava työ ajaksi. Molemmat työtuomioistuimen ratkaisut olivat äänestysratkaisuja.

Hävittyään ensi hoitajiin liittyvät tapaukset työtuomioistuimessa Kunnallinen työmarkkinalaitos haki korkeimmalta oikeudelta näiden tuomioiden purkua. Perusteena hakemukselle oli se, että ratkaisut perustuivat väärän lain soveltamiseen ja, että työtuomioistuin poikkesi SOS-lapsi-

kylää (KKO:2018:10) koskevan tuomion linjauksista. Korkein oikeus antoi hiljattain ratkaisunsa (KKO:2020:77), jossa työtuomioistuimen tuomioita ei purettu.

Korkein oikeus katsoi, että *työ aikakorvauksia koskeva kanne aikäsääntely ja työ aikalain ja työ sopimuslain säännösten välinen suhde eivät säännösten sanamuotojen perusteella ole yksiselitteisiä.*

Tapauksen KKO:2018:10 ei siten katsottu muodostaneen sellaista vakiintunutta oikeuskäytäntöä ja oikeustilaa, että tuomion, jossa nimenomaisesti on perusteltu ratkaisusta poikkeavaa tulkintaa, voitaisiin katsoa perustuvan ... ilmeisesti väärään lain soveltamiseen.

PALLO ON HEITETTY lainsäätäjälle. Ennen mahdollisia lainsäädäntömuutoksia olemme tilanteessa, jossa kanne aika palkkasaatavariidassa voi vaihdella siitä riippuen, missä tuomioistuimessa palkkasaatavasta voidaan riidellä.

Näin siitä huolimatta, että kyse olisi työehtosopimukseen perustuvasta palkasta. Tästä syystä on aiheellista selvittää palkkaan liittyvät epäselvyydet ripeästi, jotta vältetään mahdolliset palkkasaatavien vanhenemiset kanne aikoihin liittyvien epäselvyyksien vuoksi. □

Kysy

Askarruttaako mieltäsi jokin työelämään liittyvä kysymys? Lähetä se osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi. Välitämme sen eteenpäin.

Lue lisää

finlex.fi > oikeuskäytäntö

KKO:2018:10; TT:2019:30
KKO:2020:77; TT:2020:30

På svenska

Läs lagkolumnen på motiivilehti.fi/sv fr.o.m. 2.12.

Motiv

VILKET JULPYNT GILLAR DU MEST?

Jag har tre lådor med glasbollar som jag köpt på resor och loppis. De äldsta är från 1950-talet. En av glasdekorationerna är en fågel från mitt barndomshem.

VAD FINNS PÅ DITT JULBORD?

På julaftonsmorgonen äter jag risgrynsgröt med kanel, socker och mandlar. De viktigaste inslagen på julbordet är skinka, jullådor och HK:s leverpastej.

VAD LYSSNAR DU PÅ KRING JUL?

Jag lyssnar på julmusik från egna spellistor och Julradion. Min favoritlåt är White Christmas. När jag skilde mig lyssnade jag på tung julmusik från skivan Raskas Joulu.

Ju mera pynt, desto bättre

text Marina Wiik foto Vesa Laitinen

JAG ÄR JULFANTAST – och stolt över det. Senast i mitten av november brukar jag plocka fram det första pyntet och ratta in Julradion. Julstämning är inget jag medvetet letar efter, den dyker upp av sig själv. Jag tycker om att pigga upp höstmörkret med ljus och olika slags prydnader.

När jag och min exfru flyttade till vårt första egna hem, fann vi en liten blå glasboll på hyllan i ett skåp. Det blev startskottet för en julsamling som omfattar ett tiotal lådor med tomtar, installationer, julgransdekorationer och ljusslingor.

Jag plockar inte fram allt varje år, men det brukar ändå ta ett par dagar att julpynta. Senast till påsken brukar alla dekorationer vara tillbaka i lådorna igen.

Fallenheten för att julstöka fick jag med modersmjölken. Min mamma tyckte om att dekorera inför olika högtider och pappa brukade göra en stor julkrans av ståltråd, glitter och julbollar. Julgranen pyntades med levande ljus och karameller. Jag har kvar två tomteljusstakar och en plastren med lysande mule från mitt barndomshem. Dem tar jag fram varje år.

NÄR MINA barn var små hittade jag på små julövertäckningar till dem. Ett år köpte jag till exempel en elektrisk öppen spis som jag piffade upp så att den såg ut att vara av tegelsten. En annan gång skaffade jag en julig tågbanda som åkte runt granen i bästa USA-stil. Jag brukade dekorera granen på kvällen före julafton och ställa klappar under grenarna.

Min iver för att julpynta gör att övriga julförberedelser blir lite i skymundan. Jag brukar ändå julstäda och baka pepparkakor och fruktkaka. På julaftonen går jag inte i kyrkan, men har som vana att åka till gravgården och tända ljus på eftermiddagen. På kvällen äter jag och min sambo julmiddag och ser på Kalle Ankas jul på tv.

Jag har alltid varit hemma på julen, till och med då jag gjorde min värnplikt. Det passar inte in på min bild av helgen att fira jul på en sandstrand eller kryssning. □

KIM LESCH
Född 1957.

HEMORT
Kyrkslätt.

UTBILDNING
Konditor och
fastighetskötare.

JOBB
Planerare och vice
huvudförtroende-
man vid Palmia.

FAMILJ
Sambo, två vuxna
barn, två hundar.

HOBBYER
Filmer och foto.

**Motiivi-lehden tekijät
toivottavat lukijoilleen
rauhallista,
~ tervettä ~
ja onnellista
joulunaikaa.**

Ensi vuonna Motiivi-lehti ilmestyy kahdeksan kertaa:

tammikuussa	29.1.
maaliskuussa	4.3.
huhtikuussa	5.4.
kesäkuussa	10.6.
elokuussa	26.8.
syyskuussa	23.9.
marraskuussa	4.11.
joulukuussa	9.12.

Äläkä unohda Motiivin verkkolehden ajan hermoilla olevia uutisia sekä pitkiä ja taustoittavia juttuja. Laita suosikkeihin: motiivilehti.fi

Otamme ilolla vastaan lukijavinkkejä kiinnostavista juttuaiheista ja haastateltavista. motiivi-lehti@jhl.fi.

KEVÄÄN ESITYKSET MYYNNISSÄ – RYHMÄEDUT JO 20 HENGEN RYHMÄLLE!

Leo Tolstoy

SOTA JA RAUHA

Ystävyys. Rakkaus. Elämä. Kuolema.

ENSI-ILTA 27.1.2021

Laura Wade

KULTA, OLLAAN KOTONA

Edes nostalgia ei ole entisellään
SUOMEN KANTAESITYS 20.1.2021

Leslie Bricusse – Steve Cudden – Frank Wildhorn

JEKYLL & HYDE

Upea suurmusikaali

ESITYKSIÄ MYÖS KEVÄTKAUDELLA

Pieni taimi, iso teko

JHL ON MUKANA 4H-järjestön Taimiteossa SAK:n ja seitsemän muun jäsenliiton kanssa.

Liitot ovat keränneet yhteensä 29 000 euroa, jolla istutetaan ensi kesänä Suomeen noin kuusi hehtaaria uutta metsää. Taimien istuttaminen työllistää paikallisia nuoria, joista monelle kyseinen kesätyö saattaa olla samalla ensimmäinen kosketus työelämään.

4H:n Taimiteossa tehdään konkreettisia toimenpiteitä hiilidioksidipäästöjen kompensoimiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Tavoitteena on istuttaa 10 000 hehtaaria uutta metsää ensi vuosikymmenen loppuun mennessä. Tämä tarkoittaa noin 20 miljoonaa uutta puuta.

SAK:laisten jäsenliittojen sponsoroima metsä on kuuden hehtaarin suuruinen. Noin 12 000 taimen istuttaminen työllistää 10-15 nuorta, joille maksetaan työehtosopimuksen

mukaista urakkapalkkaa. Taimiteko on paitsi ilmasto- myös työllisyysteko, joka samalla lujittaa nuorten luontosuhdetta ja lisää tietoutta metsien tärkeydestä. Nuoret pääsevät tekemään konkreettisia ilmasto- tekoja ja oppivat metsänhoidollisia toimenpiteitä maastossa.

*"Pidetään huolta toisistamme,
aloitetaan itsestämme."
- Presidentti Tarja Halonen*

AMK-mahdollisuus jäsenille

Ensi vuoden alusta alkaen voit liiton jäsenenä opiskella avoimen ammattikorkeakoulun verkkokursseilla erittäin edullisesti. Valitse sopiva vaihtoehto kymmenien kurssien valikoimasta, JHL maksaa kurssimaksusta kolme neljäsosaa. Opinnoissa on varattu tilaa 500 jäsenelle.
campusonline.fi

Löydä sisäinen valtaajasi

Nuorten yhteiskunta-vaikuttamista tukeva Valtaajat-mobiilipeli ja verkkosivusto ovat nyt julki. Pelaaja pohtii omia arvojaan ja mielenkiinnon kohteitaan ja löytää oman Valtaajat-hahmonsaa. Pelin ovat toteuttaneet TSL ja Tatsi ry.
peli.valtaajat.fi

Miten Suomi ja sinä voitte?

Työterveyslaitoksen hankkeessa *Miten Suomi voi?* on nähtävissä jo nyt kiintoisaa tietoa suomalaisen väestön ja eri työnteekijäryhmien työhyvinvoinnista koronapandemian aikana. Hankkeen arvioitu kesto on 30.6.2021 asti.
ttl.fi/tutkimushanke/miten-suomi-voi

KYSY IHMEESSÄ

Saanko palkkaa altistusepäilyn ajalta?

LAPSENI PÄIVÄKOTIRYHMÄ on joutunut mahdollisen korona-altistuksen takia karanteeniin. Voinko jäädä kotiin tilapäiselle hoitovapaalle? Entä saanko kyseiseltä ajalta palkan?

VASTAUS: Jos sairaanhoitopiirin tartuntatautilääkäri on määrännyt sinut olemaan poissa työstä, karanteeniin tai eristykseen tartuntataudin leviämisen estämiseksi, saat tartuntatautipäivärahaa. Sitä maksetaan myös alle 16-vuotiaan lapsen vanhemmalle, jos lapsi on määrätty karanteeniin ja olet itse estynyt tekemästä työtä sinä aikana.

Työnantajalla ei ole karanteenin aikana palkanmaksuvelvoitetta, mutta tartuntatautipäiväraha korvaa ansionmenetyksen. Päivärahaa ei kuitenkaan makseta, jos ansionmenetystä ei synny (teet esimerkiksi etätyötä kotona), olet lomalla, päiväkotiki tai työnantaja on suosittanut jäämään kotiin altistuksen takia tai odotat koronatestin tulosta, eikä sinulla ole tartuntatautilääkärin karanteenipäätöstä.

Jos lapsi sairastuu, on vanhemmalla oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen neljä työpäivää. Useissa työehtosopimuksissa (esimerkiksi kv-tes ja Avainta-tes) on lisäksi sovittu, että työntekijälle maksetaan tilapäisen hoitovapaan ajalta varsinainen palkka lapsen sairastumisesta lukien enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä.

Jos lapsen sairaus kestää, voit pyytää työnantajalta palkatonta vapaata tai neuvotella etätyöstä, poikkeavista työaikajärjestelyistä tai vuosilomien tai muiden palkallisten vapaiden käytöstä välttyäksesi ansionmenetykseltä. Lisää tietoa: kela.fi/tartuntatauti

Kysy ihmeessä

Lähetä kysymyksesi Motiivi-lehdelle osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi.

Medlemsvärvning en het potatis

JHL:s mediesynlighet och behovet av organisatörer väckte livlig debatt under representantskapets höstmöte.

text Marina Wiik och Ulla Puustinen foto Kati Ahonen och JHL:s bildbank

Det gångna året har varit väldigt tufft ur arbetsmarknadsperspektiv.

Pressen att lägga ut grundservice eller direkt avtalsshopping satte sin prägel också på representantskapets höstmöte.

- Speciellt inom offentliga sektorn vill man i allt snabbare takt överföra arbetstagare till sämre kollektivavtal. Man vill lägga ut och konkurrensutsätta arbete på den öppna marknaden i en instabil situation då det också annars finns många arbetslösa och permitterade, sade representantskapets ordförande **Sirkka-Liisa Kähärä** i sitt öppningstal.

Bland annat i Uleåborg har staden bestämt att lägga ut sina måltids- och rengöringstjänster. Även Skogsindustrins beslut att dra sig ur allmänna kollektivavtalsförhandlingar väckte oro över att sämre tider är i antågande.

- I många kommuner finns det inte ett ekonomiskt tvång för att köra ner service och försvaga arbetstagarnas ställning radikalt, men ändå handlar man så, kommenterade representantskapsledamoten **Sirpa Martins** från Äänekoski.

Anna-Lena Aspegren-Törnroos, representantskapsledamot och Kärkullas vice huvudförtroende, tycker det är bra att förbundet satt hårt mot hårt i till exempel Lahtis, Uleåborg och Jyväskylä.

- Om vi inte protesterar blir vi överkörda. Så enkelt är det, säger hon när Motivi ringer upp.

Aspegren-Törnroos, som bor i Malax, misstänker att problemen också blir aktuella inom vårdsektorn när vårdreformen genomförs. Reformen kan också påverka JHL:s föreningsstruktur.

- Om Kärkulla bryts upp i flera mindre enheter kommer de svenskspråkiga medlemmarna antagligen att spridas ut. I stora föreningar med finsk majoritet kan det vara svårt för oss att bli hörda.

Organisatörsmotion delade åsikter

När representantskapet behandlade motionerna hettade diskussionen till ordentligt. Antalet motioner var måttligt, men många skulle ha stor inverkan på förbundets ekonomi om de realiserades.

Mest debatt väckte förslaget om att anställa två organisatörer per regionkontor för tre år. Organi-

satörernas främsta uppgift skulle vara att främja medlemsrekrytering och organisering. Kostnaderna beräknades till cirka tre miljoner och tanken var att pengarna skulle tas från JHL:s strejkkassa.

- YTK har under de senaste åren fått cirka 45 000 medlemmar från typiska JHL-branscher och förbundet ligger illa till om några år ifall vi inte gör något nu, sade representantskapsledamoten **Jarno Strengell** från S:t Michel.

Han hade skrivit motionen tillsammans med **Päivi Rantanen** och **Tapio Ristamäki**. Motionen gick till omröstning och föll med rösterna 69 mot 31. En person röstade blankt.

Frågan delade också de svenskspråkiga ledamöterna. **Anna-Lena Aspegren-Törnroos** röstade för att fler organisatörer skulle anställas. Hon anser att deras insats skulle behövas främst för att locka nya medlemmar i skolor och vid evenemang.

- Inom Kärkulla är vi duktiga på att organisera arbetstagarna. Däremot är det svårt att få vikarier för ett par timmar när man ska åka ut och värva nya medlemmar, säger Aspegren-Törnroos.

Behovet av att sänka JHL:s medlemsavgift nämndes flera gånger också under mötet. Många menar att en lägre avgift kunde stävja medlemsflykten till bland annat YTK.

Aspegren-Törnroos är inte övertygad.

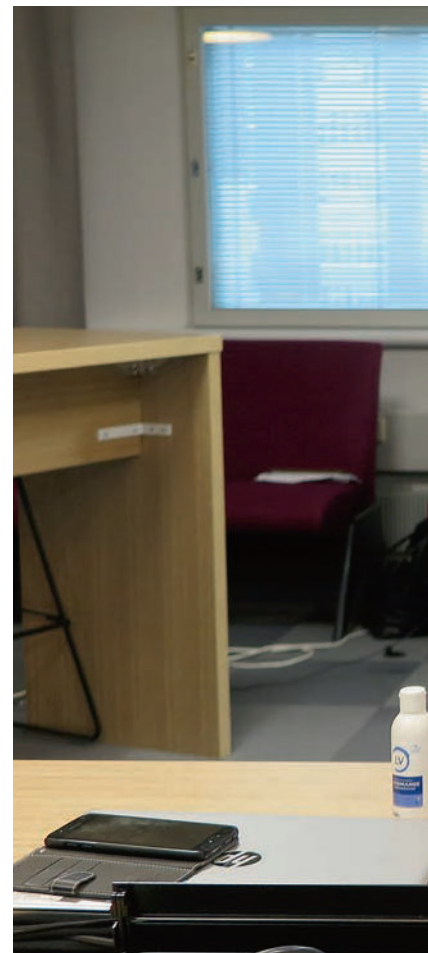
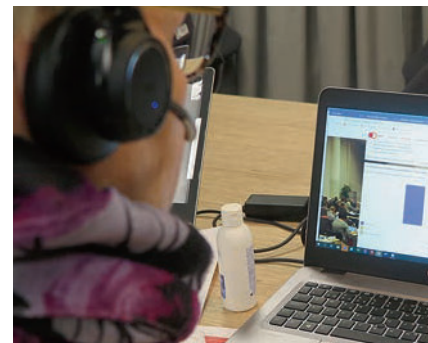
- När folk förstår skillnaden mellan att höra till ett fackförbund och en a-kassa, tror jag att de flesta är beredda att betala 50 euro extra per år för de tjänster vi erbjuder. Vi måste bli bättre på att informera potentiella medlemmar om vad de får för sina pengar.

Mediesynlighet på önskelistan

Även behovet av ökade satsningar på JHL:s marknadsföring, kommunikation och mediesynlighet väckte åsikter.

Representantskapsledamoten **Timo Lautaniemi** från Vanda väckte en motion om att 2,7 miljoner euro skulle reserveras för ett medie- och informationsprojekt.

Målet var att locka medlemmar via en snitsig reklam- och mediekampanj. Motionen understöddes av **Riikka Aalto**, **Päivi Rantanen** och **Jarno**

– Det är svårt att få vikarier för ett par timmar när man ska åka ut och värva medlemmar.

Strengell. Den föll dock med rösterna 63-44, en person röstade blankt.

Representantskapet godkände förbundets verksamhetsplan enligt det givna förslaget. Unga, unga vuxnas och invandras organiseringsgrad och förankring i facket är ett särskilt tyngdpunktsområde.

Anna-Lena Aspegren-Törnroos ser positivt på initiativet att anställa en arbetstagare med invandrarbakgrund för arbetet bland medlemmar med invandrarbakgrund.

- Många invandrare är rädda för repressalier om de går med i facket, eftersom det kan vara rentav livsfarligt att höra till fackförbund i vissa länder. Det är bra om de får korrekt information om vad fackmedlemskapet innebär här i Finland.

Medlemsavgifterna på tidigare nivå

JHL:s medlemsavgifter år 2021 förblir på nuvarande nivå. Den ordinarie medlemsavgiften är 1,05 procent. Avgiften uppbärs på förvärvsinkomster och därmed jämförbara inkomster som ligger till grund för förskottsinnehållningen.

Medlemsavgiften i JHL:s arbetslöshetskassa år 2021 är 0,33 procent, vilket betyder att den totala medlemsavgiften är 1,38 procent. Representantskapet röstade om att sänka minimimedlemsavgiften, men beslöt att inte frångå nuvarande åtta euro i månaden.

På slutet av sitt två dagar långa möte godkände representantskapet budgeten för nästa år. Förbundets intäkter från medlemsavgifterna uppskattas till drygt 35 miljoner euro nästa år, alltså knappt en miljon mindre än det här året. □

UR BUDGETEN

20 %

FÖRENINGÅTERBÄRING

Av de medlemsavgifter som JHL uppbär nästa år kanaliseras 20 procent, alltså cirka 6,9 miljoner euro, tillbaka till föreningarna.

35 mn

MEDLEMSAVGIFTER

Medlemsavgifterna beräknas inbringa drygt 35 miljoner euro nästa år. Inkomsterna täcker ändå inte förbundets verksamhetsutgifter.

Riitänkö, kelpaanko

Moi äiti ja isä. Huomaan kehossani muutoksia. Samoin luokkakaverideni. Liikkautun jälkeen suihkussa näin, kuinka osalla pojilla oli alkanut kasvaa karvat ja lihaksat. Luokkakaverini Otto on alkanut seurustella Mian kanssa. He ovat tehneet 'sitä'. Tulenko itse koskaan löytämään ketään, jonka kanssa tehdä 'sitä'? Tai edes pitämään jotain kädestä kiinni. Kelpaanko tällaisena kenellekään?

Poikien on toisinaan vaikeaa hyväksyä omaa kehoaan. Kapeat reidet, siimanohuet kädet, liikaa tai liian vähän karvoja, kohollaan oleva rintakehä, kaljuuntuminen, paksu vyötärö. Vastaukset ovat Instagram-seuraajiltani, kun kysyin millaisia kehopaineita miehet kokevat.

Pojat kaipaavat hyväksyntää ja tukea löytääkseen tavan kasvaa mieheksi. Sanotaan, etteivät pojat puhu. Tämä harvoin pitää paikkaansa. Kyse on enemmän siitä, ettei heille osata antaa tilaa ja aikaa tunteistaan puhumiseen. Emme osaa kohdata nuoria miehiä arvokkaina yksilöinä ja kuulla heidän tarpeitaan.

Murrosiässä poikia askarruttaa eniten se, muuttuvatko he "normaaliksi". Poikien riittämättömyyden tunne konkretisoituu ajatuksissa eri ruumiinosista, etenkin peniksestä, jonka toiminnallisia ulottuvuuksia on helppo havaita ja mitata. Koolla on toden teolla väliä silloin, kun pyritään keskivertoon.

Myös Väestöliiton Poikien Puhelimen suosituin puheenaihe on penis. Koon lisäksi mieltä painaa toiminnallisuus. Seksissä isompi on toimivampi - näinhän pornossakin osoitetaan. Kentuckyn yliopiston vuonna 2015 tekemän tutkimuksen mukaan 85 prosenttia naisista on tyytyväisiä kumppaninsa penikseen, joten vaikuttaisi siltä, että koolla on väliä vain pojille ja miehille itselleen. Seksuaalista aktiivisuutta pidetään usein maskuliinisuuden merkinä. Pojat ja miehet torjuvatkin usein feminiiniset piirteet itsessään, ja tavoitella on maskuliininen alfa. Naisellisuus tulkitaan usein homoseksuaalisuudeksi, mikä taas sotii normaaliuden tavoittelua vastaan ja on monelle siksi uhkakava.

Miten paljon ihmisyyttä jääkään piiloon, kun yritämme peittää meille ominaisia piirteitä. Tosimiehen muotti on kapea ja ahdas. Entä jos meidät nähtäisiinkin kokonaisuutena.

tena, tunneälykkäänä, herkkinä ja kunnioitettavina ihmisinä, vartalotyyppeihin katsomatta. Miehisyyttä on monenlaista, ja sen sanominen ääneen on tärkeää.

Olen ilahtuneena seurannut, miten asia on viime aikoina noussut enemmän myös julkiseen keskusteluun. Yle Areenasta löytyvä Luuserit-sarja on kuitenkin ensimmäinen laatuaan, joka käsittelee poikien seksuaalisuutta. Häpeää, ihastumista ja riittämättömyyttä. Kaikkea sitä, mihin olisin voinut 16-vuotiaana samaistua. On tärkeää, että Luuserit avaa keskustelua poikien seksuaalisuudesta.

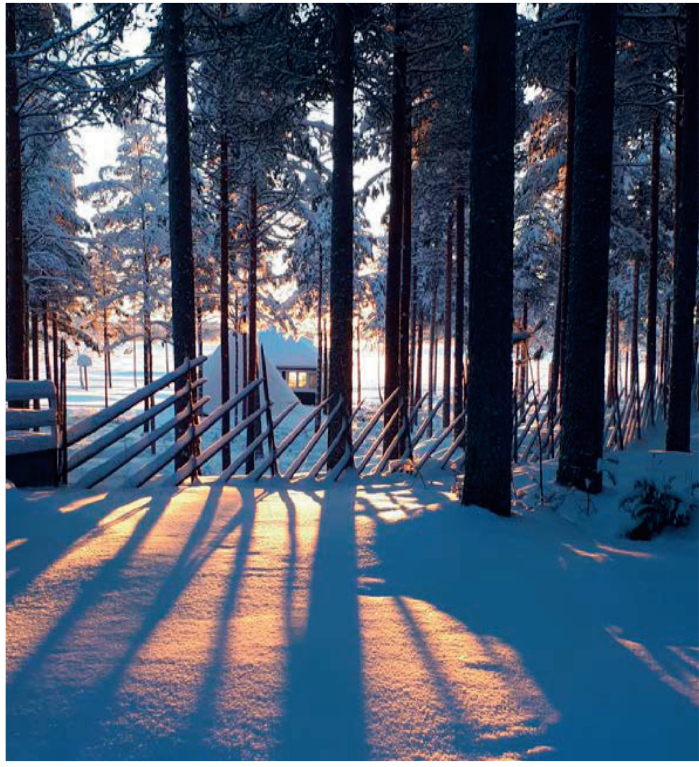
Kukista ja mehiläisistä puhuminen saattaa teistä, äiti ja iskä, tuntua kiusalliselta. Siltä se tuntuu minustakin. Kaiken tämän myllerryksen keskellä tuntuu, että kehoni ja mieleni muuttuvat jatkuvasti. Riittäisi kuulla, että olen ok. Riitän tällaisena. - Joonas. □

Joonas Pesonen on paljasjalkainen korpi-lahtelainen ja bloggaja, joka kirjoituksissaan tarkastelee nuoren pojan elämää ja kasvua mieheksi.

Tosimiehen muotti on kapea ja ahdas. Entä jos meidät nähtäisiinkin kokonaisuutena.

Lähde Livohkaan!

JHL:n jäsen, yhdistys tai jäsenliiton jäsen tule nauttimaan kiirettömästä ja mukavasta talvilomasta luonnonläheiseen Livohkaan.

Huom! Viikoilla 3-7 kaikista vähintään 2 vuorokautta kestävästä mökkivarauksesta 20 % alennus!

Etu koskee vain uusia varauksia.

Alennuskauden vuodelle 2021
-20% min. 2 vrk 18.1.-19.2.2021
Avaamme 18.1.2021

Hinnat ja varaukset: jhl.fi/livohka
tai soita 010 7703 720

Lomakeskus Livohka
jhl.fi/Livohka

JHL:n lomakeskus Livohka sijaitsee Posiolla kalaisan ja kirkasvetisen Livojärven rannalla. Henkilökunta takaa sinulle ja ystävillesi unohtumattomia luontoelämyksiä ilman kiireen tuntua.

Livohkasta teet helposti päiväretkiä, 70 kilometrin säteellä sijaitsevat muun muassa Korouoman retkikanjonin, Riisitunturin kansallispuiston, Pentikin tehtaanmyymälän, sekä Kuusamon käyntikohteet.

Varoitus!
TaskuTurva-sovellus saattaa aiheuttaa normaalista poikkeavaa kiinnostusta vakuutusasioihin.

Katso koko tarina turva.fi/taskuturva

**Tasku
Turva**

TaskuTurva – vakuutusturva aina mukanas

Uudistunut TaskuTurva on täynnä loistavia ominaisuuksia. Voit maksaa laskut ja viestitellä kanssamme, hoitaa kätevästi lapsen lääkärikäynnit sekä etsiä tien päällä lähimmän autokorjaamon.

Lataa omasi sovelluskaupasta, niin hoksaat miten kätevä se on. Ei muuten maksa mitään.